

Analyse af andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne

Januar 2022

Indenrigs- og
Boligministeriets
BENCHMARKINGENHED

Publikationen kan hentes på hjemmesiden for
Indenrigs- og Boligministeriets Benchmarkingenhed:
www.benchmark.dk

Henvendelse om publikationen kan ske til kontaktpersonen
på analysen, som fremgår af hjemmesiden.

Indhold

1 Ledelsesresumé	3
2 Indledning.....	8
3 Afgrænsninger og definitioner	10
3.1 Population.....	10
3.2 Periode.....	10
3.3 Karakterkrav til erhvervsuddannelserne	11
4 Andel elever der opfylder karakterkravet på landsplan	13
5 Andel elever der opfylder karakterkravet på kommune-niveau.....	21
6 Spørgsmål til inspiration.....	29

1 Ledelsesresumé

Indenrigs- og Boligministeriets Benchmarkingenhed har i en ny analyse undersøgt andelen af elever i 9. klasse, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i forbindelse med afgangseksamen. Karakterkravet til erhvervsuddannelserne, som blev indført med den politiske aftale om "Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser", har været gældende siden skoleåret 2014/2015 og blev udvidet fra skoleåret 2017/2018.

Karakterkravet skal ifølge aftalen være med til at flere fuldfører en erhvervsuddannelse, og sikre at elevernes faglige niveau styrkes, så eleverne bliver mere attraktive for erhvervslivet. Herudover er der i aftalen også fokus på, at flere elever skal vælge en erhvervsuddannelse, og at erhvervsuddannelserne generelt skal være mere attraktive for de unge.

For at opfylde karakterkravet til erhvervsuddannelserne skal en elev i forbindelse med afgangseksamen i 9. klasse opfylde tre delkrav:

- ✓ Tage de lovbundne prøver i dansk og have opnået et gennemsnit på mindst 2,0.
- ✓ Tage de lovbundne prøver i skriftlig matematik og have opnået et gennemsnit på mindst 2,0.
- ✓ Tage alle de lovbundne prøver, de to prøver i udtræksfag og have opnået et gennemsnit på mindst 2,0 på tværs af alle prøverne. Det svarer til at bestå folkeskolens afgangseksamen.

Karakterkravet til erhvervsuddannelserne er det laveste blandt ungdomsuddannelserne. Hvis en elev ikke opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, opfylder eleven heller ikke karakterkravet til de øvrige ungdomsuddannelser, og vil derfor i udgangspunktet ikke have direkte adgang til disse.

I denne analyse er der fokus på, hvor stor en andel af eleverne i 9.klasse, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne. Det er interessant, fordi andelen siger noget om, i hvor høj grad kommunerne formår at løfte elevernes faglige niveau, så de er fagligt parate til en ungdomsuddannelse. Det må betragtes som en af folkeskolens vigtigste opgaver. Det er også interessant, fordi der er et generelt politisk fokus på, at flere unge skal gennemføre en erhvervsuddannelse.

Formålet med analysen er at give hver enkelt kommune indsigt i, hvor stor en andel af eleverne i 9.klasse i kommunen, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, når man tager højde for hver enkelt kommunes elevgrundlag. Det er således velkendt, at elevgrundlaget er forskelligt i kommunerne, og at elevgrundlaget har betydning for hvor stor en andel af eleverne, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne. Ved at tage højde for forskelle i elevgrundlaget sikres en mere retvisende sammenligning, hvor den enkelte kommune får et bedre indblik i, hvordan de reelt klarer sig i forhold til andre kommuner.

For at sætte fokus på kommunernes indsats ser vi i analysen alene på elever i 9. klasse i de kommunale grundskoletyper, dvs. folkeskoler, kommunale ungdomsskoler, specialskoler samt dagbehandlingstilbud og behandlingshjem. Analysen dækker skoleårene 2011/2012 til 2019/2020. Vi har dog særligt fokus på skoleåret 2018/2019, da 2019/2020 var et særligt år som følge af COVID-19, hvor elevernes standpunktskarakterer blev ophøjet til afsluttende eksamenskarakterer.

I analysens sidste kapitel har vi indsat en række refleksionsspørgsmål. Spørgsmålene kan give inspiration til, hvordan analysens resultater kan bruges til at fortsætte dialogen i egen kommune om

andelen af elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne. Nederst i dette ledelses-resumé kan du se eksempler på refleksionsspørgsmålene.

Udover selve analysen har vi udarbejdet tre bilag. I bilag 1 "Sådan placerer din kommune sig" er centrale figurer fra analysen præsenteret for hver enkelt kommune. I bilag 2 "Kommunespecifikke nøgletal" kan man finde de væsentligste tal fra analysen for hver enkelt kommune. I bilag 3: "Metode" er metoden bag opgørelser og modeller i analysen præsenteret.

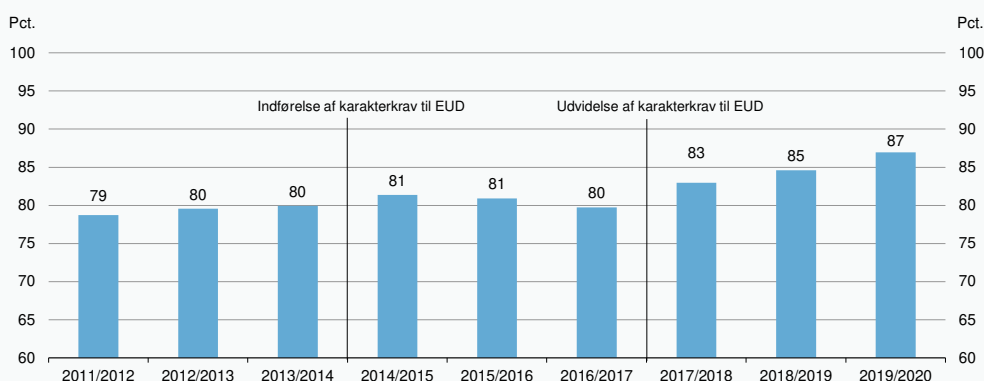
15 procent af eleverne opfylder ikke karakterkravet til erhvervsuddannelserne

I skoleåret 2018/2019 opfyldte 85 procent af eleverne i 9. klasse karakterkravet til erhvervsuddannelserne i forbindelse med folkeskolens afgangseksamen, jf. figur 1.1. Dermed var der også 15 procent af eleverne, svarende til tæt på 7.500 elever, der ikke opfyldte karakterkravet til erhvervsuddannelserne. Det vil altså sige, at 15 procent af eleverne ikke havde direkte adgang til erhvervsuddannelserne, eller nogle andre ungdomsuddannelser, efter 9. klasse.

Som følge af COVID-19 pandemien blev de normale afgangseksaminer i skoleåret 2019/2020 aflyst. I stedet blev elevernes standpunktskarakterer ophøjet til afsluttende eksamenskarakterer. Dermed er elevernes resultater ved folkeskolens afgangseksamen i 2019/2020 baseret på et andet prøvegrundlag end ellers. Med det væsentlige opmærksomhedspunkt for øje er det alligevel interessant at betragte resultaterne for 2019/2020, fordi det er de nyeste tal. I 2019/2020 opfyldte 87 procent af eleverne i 9. klasse karakterkravet til erhvervsuddannelserne i forbindelse med folkeskolens afgangseksamen. Dermed var der altså lidt flere, der opfyldte kravet i det år, hvor elevernes standpunktskarakterer blev ophøjet til afsluttende eksamenskarakterer.

Figur 1.1

Andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne fra 2011/2012 og 2019/2020, pct.

Anm.: EUD er en forkortelse for erhvervsuddannelserne. Fra 2014/2015 indførte man krav om, at eleverne skal have mindst 2,0 i gennemsnit i dansk og matematik for at opfylde karakterkravet til erhvervsuddannelserne. Fra 2017/2018 blev karakterkravet udvidet, så der også er krav om, at man skal bestå folkeskolens afgangseksamen samlet set. Figuren viser andelen opgjørt på baggrund af de karakterkrav, der gjorde sig gældende fra 2017/2018. Dermed er de beregnede andele for fx skoleåret 2012/2013 beregnet på baggrund af karakterkrav, der først blev indført senere.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Andelen af elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne er stigende

Fra skoleåret 2017/2018 blev karakterkravet udvidet, så eleverne, udover krav i dansk og matematik, nu også skulle bestå 9. classes afgangseksamen. Når vi i analysen ser på udviklingen over tid, tager vi for alle årene udgangspunkt i de karakterkrav til erhvervsuddannelserne, der gjorde sig gældende fra skoleåret 2017/2018. Fra skoleåret 2011/2012 til 2018/2019 steg andelen af elever,

der opfyldte karakterkravet til erhvervsuddannelserne, med ca. 6 procentpoint. Fra 2011/2012 til 2018/2019 har hele 85 kommuner oplevet en stigning i andelen af elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne. 15 af de 85 kommuner, der har oplevet en stigning, har øget deres andel af elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, med mindst 10 procentpoint.

Dykker man ned i de enkelte delkrav, der altså består af krav til matematik, dansk og folkeskolens afgangseksamen, ser der også ud til at være et vist mønster i udviklingen. Generelt er andelen, der opfylder de enkelte delkrav også stigende, ligesom der ses et mønster, hvor en større andel elever opfylder de forskellige delkrav efter kravet rent faktisk er blevet indført, end før det var gældende.

Elever der ikke opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne mangler typisk én eller flere af de påkrævede prøver

Den primære årsag til at eleverne ikke opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne er, at eleverne ikke har taget alle de obligatoriske prøver ved folkeskolens afgangseksamen. Det gør sig i 2018/2019 gældende for 12 ud af de 15 procent, der ikke opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne. De resterende 3 procent har taget alle de obligatoriske prøver, men har ikke opnået tilstrækkeligt høje karakterer.

Zoomer man yderligere ind på de 15 procent eller ca. 7.500 elever, der ikke opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, og kigger på de forskellige delkrav, viser analysen, at omkring halvdelen hverken opfylder delkravet til dansk, matematik eller folkeskolens afgangseksamen. Det skyldes altså enten, at eleverne ikke har taget alle de påkrævede prøver, eller fordi de ikke opnår et tilstrækkeligt højt gennemsnit.

Analysen viser videre, at næsten en femtedel af de 7.500 elever, der ikke opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, alene mangler at bestå folkeskolens afgangseksamen. Eleverne falder også her primært på, at de ikke har taget alle de obligatoriske prøver ved afgangseksamen. Der er dermed en gruppe elever, der opfylder karakterkravet i dansk og matematik, men som på grund af kravet om, at eleverne også skal bestå folkeskolens afgangseksamen, alligevel ikke har direkte adgang til erhvervsuddannelserne.

Stor forskel på tværs af kommuner i andelen af elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne

Der er stor forskel på andelen af elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne på tværs af kommunerne. Andelen varierede fra 68 procent til 95 procent i 2018/2019. Dermed er der en forskel på hele 27 procentpoint mellem den kommune, der havde den laveste andel, og den kommune der havde den højeste andel. Det er en markant forskel, og karakterkravet til erhvervsuddannelserne er endda det laveste krav blandt de forskellige karakterkrav til ungdomsuddannelserne. I 2018/2019 havde 19 kommuner en andel under 80 procent, mens 8 kommuner havde en andel over 90 procent, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne.

Der er også store forskelle på tværs af kommunerne, når man tager højde for forskelle i elevgrundlaget

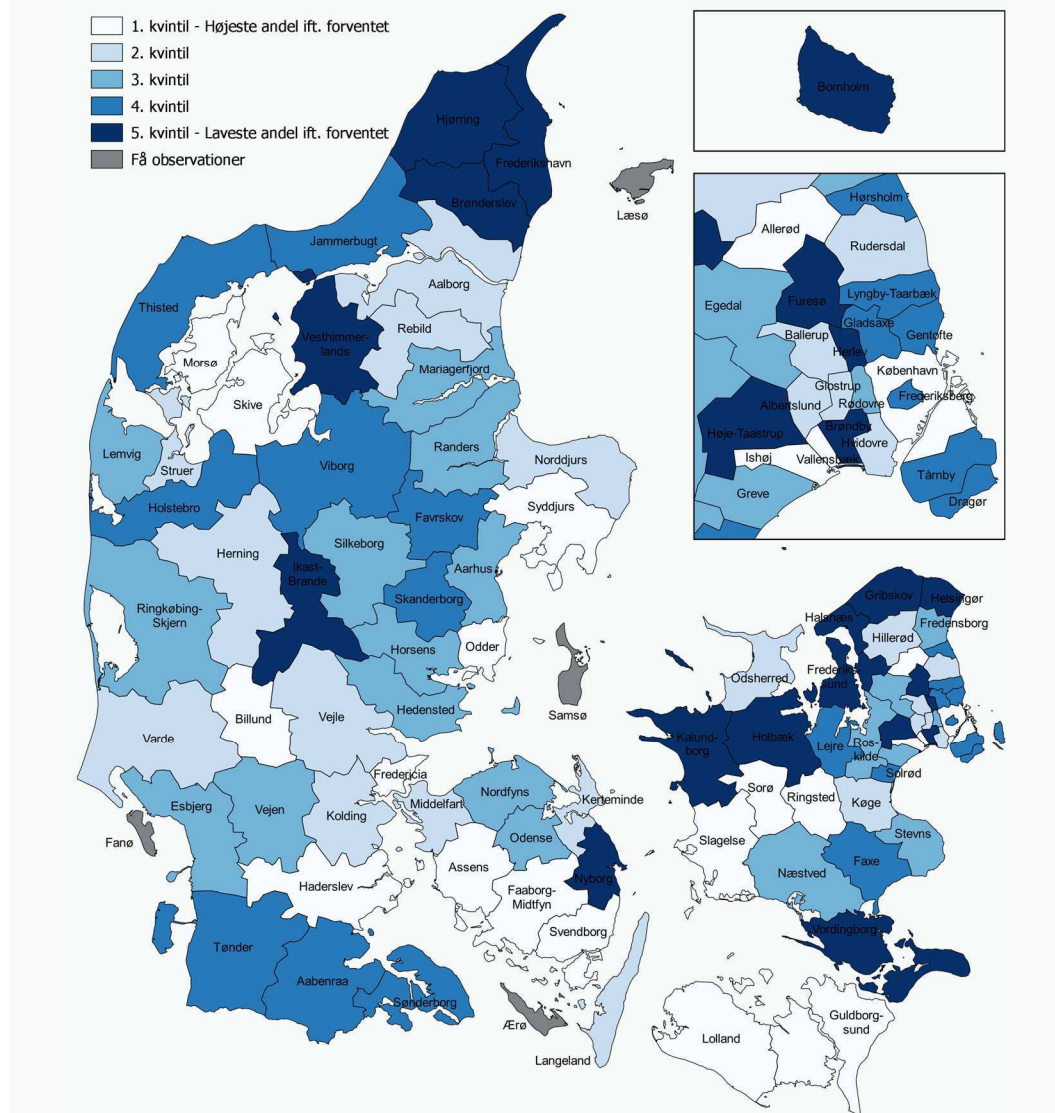
I analysen har vi beregnet en såkaldt benchmarkingindikator, der viser forskellen mellem den enkelte kommunes faktiske andel elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, og den andel man kunne forvente på baggrund af kommunens elevgrundlag. I figur 1.2 på næste side er benchmarkingindikatoren for hver enkelt kommune inddelt i kvintiler og vist i et danmarkskort.

De forhold vi har taget højde for omkring elevgrundlaget er forskellige elevkarakteristika som fx alder, køn, herkomst, ordblindhed, om barnet modtager segregeret specialundervisning, forskellige

variable for fysisk og psykisk sundhed, og elevens resultater i de nationale test i dansk og matematik i henholdsvis 2. og 3. klasse. Sidstnævnte skal ses som en proxy for elevens tidlige evner, motivation mv. Herudover har vi også taget højde for forældrekarakteristika (fx uddannelsesniveau og beskæftigelse), søskendekarakteristika (om en søskende har modtaget en eller flere sociale foranstaltninger) og variable på skoleniveau.

Figur 1.2

Benchmarkingindikator for andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i 2018/2019

Anm.: 1. kvintil dækker over den femtedel af kommunerne, som har den højeste andel elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i 2018/2019 i forhold til, hvad man kunne forvente på baggrund af elevgrundlaget. 5. kvintil dækker omvendt over den femtedel af kommunerne, der har den laveste andel i forhold til, hvad man kunne forvente på baggrund af elevgrundlaget.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Benchmarkingindikatoren for 2018/2019 viser, at der også er markante forskelle mellem kommunernes andel elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelse, når der tages højde for forskelle i kommunernes elevgrundlag. Indikatoren varierer fra -9,0 til 8,0. Det vil sige, at de to

kommuner med den laveste og højeste indikator har en andel, der er henholdsvis 9,0 procentpoint lavere og 8,0 procentpoint højere, end man kunne forvente ud fra kommunens elevgrundlag.

De 10 kommuner, der har de laveste benchmarkingindikatorer, har gennemsnitligt 5,1 procentpoint færre elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, end hvad man kunne forvente ud fra elevgrundlaget. De 10 kommuner, der har de højeste benchmarkingindikatorer, har gennemsnitligt 4,5 procentpoint flere elever, end hvad man kunne forvente.

Refleksionsspørgsmål

Analysen giver kommunerne mulighed for at se nærmere på, hvordan andelen af elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne ser ud i kommunen, efter der er taget højde for kommunens elevgrundlag. Det er relevant for den enkelte kommune at følge op på resultaterne fra denne analyse, og det kan i den forbindelse være nyttigt at overveje forskellige refleksionsspørgsmål som eksempelvis:

- Hvad er andelen af elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i vores kommune, i forhold til hvad man kunne forvente ud fra elevgrundlaget? Er andelen i overensstemmelse med vores forventninger?
- Hvordan følger vi i kommunen op på, hvor stor en andel af eleverne, der efter 9. klasse har adgang til erhvervsuddannelserne? Følger vi denne andel over tid?
- Hvordan sikrer vi os, at andelen af elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, bliver så høj som muligt fremadrettet? Er der fx særlige grupper blandt eleverne, vi skal have et særligt fokus på?

Du kan finde flere refleksionsspørgsmål i kapitel 6.

2 Indledning

I forbindelse med den politiske aftale om "Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser" blev der fra skoleåret 2014/2015 indført adgangskrav til erhvervsuddannelserne, der i 2017/2018 blev udvidet i forbindelse med, at folkeskolens afgangsprøve blevet ændret til en afgangseksamen. Målet med adgangskravene er ifølge aftalen, at flere skal fuldføre en erhvervsuddannelse, og at elevernes faglige niveau skal styrkes, så eleverne bliver mere attraktive for erhvervslivet. Herudover er der i aftalen også fokus på, at flere elever skal vælge en erhvervsuddannelse, og at erhvervsuddannelserne generelt skal være mere attraktive for de unge.

Adgangskravene betyder, at eleverne skal vurderes uddannelsesparat i 9. klasse, og at eleverne i forbindelse med afgangseksamen i 9. klasse skal tage alle prøverne ved folkeskolens afgangseksamen og opnå bestemte karaktergennemsnit. Hvis eleverne ikke opfylder disse adgangskrav, så har eleverne i udgangspunktet ikke direkte adgang til erhvervsuddannelserne. Eleverne skal have et karaktergennemsnit på mindst 2,0 i både dansk, matematik og folkeskolens afgangseksamen for at opfylde karakterkravet til erhvervsuddannelserne. Sidstnævnte svarer til at bestå folkeskolens afgangseksamen. Der er også indført karakterkrav til de øvrige ungdomsuddannelser, men her er karakterkravet højere end kravet til erhvervsuddannelserne. Hvis man ikke opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, opfylder man dermed heller ikke karakterkravet til de øvrige ungdomsuddannelser.

Indenrigs- og Boligministeriets Benchmarkingenhed har i denne analyse undersøgt, hvor stor en andel af eleverne i 9. klasse i folkeskolen, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i forbindelse med afgangseksamen. Analysen ser både på landsplanstendenser og sammenligner kommunerne, når der er taget højde for forskelle i kommunernes elevgrundlag. Det er således velkendt, at elevgrundlaget er forskelligt i kommunerne, og at elevgrundlaget har betydning for hvor stor en andel, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne. Ved at tage højde for forskelle i elevgrundlaget sikres en mere retvisende sammenligning, hvor den enkelte kommune får et bedre indblik i, hvordan de reelt klarer sig i forhold til andre kommuner.

Andelen er interessant, fordi den siger noget om, i hvor høj grad kommunerne formår at løfte elevernes faglige niveau, så de på det parameter er parate til en ungdomsuddannelse. Det må betragtes som en af folkeskolens vigtigste opgaver. Det er også interessant, fordi der er et generelt politisk fokus på, at flere unge skal gennemføre en erhvervsuddannelse.

For at sætte fokus på kommunernes indsats ser vi i analysen alene på elever i de kommunale grundskoletyper, dvs. folkeskolen, på kommunale ungdomsskoler, specialskoler samt dagbehandlingstilbud og behandlingshjem. Analysen dækker skoleårene 2011/2012 til 2019/2020. Vi har dog særligt fokus på 2018/2019, da 2019/2020 var et særligt år som følge af COVID-19. Her blev elevernes standpunktskarakterer ophøjet til afsluttende eksamenskarakterer.

Der findes allerede flere analyser af, hvor stor en andel af eleverne, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne. Disse analyser fokuserer dog primært på udviklingstendenserne på landsplan. Formålet med analysen her er at give hver enkelt kommune indsigt i, hvor stor andelen af elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, er i deres kommune, når man tager højde for kommunens elevgrundlag.

I **kapitel 3** gennemgås de vigtigste afgrænsninger og definitioner i analysen. I **kapitel 4** har vi undersøgt niveauet og udviklingen i andelen af elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddan-

nelserne, på landsplan, ligesom vi kigger på delkrav og delpopulationer. I **kapitel 5** fokuserer vi på andelen af elever, der opfylder karakterkravet på kommuneniveau. I kapitel 5 har vi blandt andet lavet en benchmarkinganalyse af kommunernes andel elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, hvor vi har taget højde for forskelle i elevgrundlaget. Afslutningsvis er der i **kapitel 6** en række spørgsmål til inspiration, som den enkelte kommune med fordel kan arbejde videre med ud fra resultaterne i nærværende analyse og de tilhørende bilag.

3 Afgrænsninger og definitioner

I dette kapitel beskrives de mest centrale afgrænsninger og definitioner, som vi anvender i analysen. I kapitlet er der fokus på analysens population, den betragtede periode, og hvordan elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne defineres i analysen. I bilag 3: "Metode" er der en bredere gennemgang af analysens metode.

3.1 Population

Populationen i analysen er elever i 9. klasse i de kommunale grundskoletyper, dvs. folkeskoler, kommunale ungdomsskoler, specialskoler samt dagbehandlingstilbud og behandlingshjem. Elever på privatskoler og frie grundskoler, efterskoler og efterskoler med særlige tilbud er ikke en del af populationen. Denne afgrænsning er valgt med udgangspunkt i analysens formål om at sætte fokus på de resultater eleverne opnår på skoler, hvor kommunerne generelt har ansvaret for driften af skolerne¹. Herudover er populationen afgrænset til 14- til 17-årige.

Vi ser alene på elever i 9. klasse, som man oftest gør i analyser på skoleområdet, da 10. klasse ikke er omfattet af undervisningspligten. Således er det frivilligt, hvorvidt man vil i 10. klasse eller ej, og det er forskelligt mellem kommunerne, hvor mange af eleverne der vælger at gå i 10. klasse. Hvis elever i 10. klasse indgik i analysen, ville der derfor være en risiko for at kulturen i kommunerne for, hvorvidt man går i 10. klasse, ville påvirke kommunernes resultater i den benchmarkinganalyse, som vi præsenterer i kapitel 5.

3.2 Periode

Vi betragter perioden fra skoleåret 2011/2012 til 2019/2020. Som følge af COVID-19 pandemien blev størstedelen af de normale afgangseksaminer i skoleåret 2019/2020 aflyst. I stedet blev elevernes standpunktskarakterer ophøjet til afsluttende eksamenskarakterer². Dette forhold skal man være særligt opmærksom på, når man betragter resultater for skoleåret 2019/2020. Derfor er resultaterne for skoleåret 2019/2020 ikke sammenlignelige med tidligere år.

På trods af de særlige omstændigheder for skoleåret 2019/20, har vi stadig valgt at vise resultaterne for dette år. Det skyldes, at det er de nyeste tal, hvorfor det alene af den grund er værd også at betragte 2019/2020-resultaterne. Men man bør altså se på resultaterne fra 2019/2020 med forbehold for, at eleverne afsluttede 9. klasse på en helt ekstraordinær måde. Derfor er der i analysen også primært fokus på skoleåret 2018/2019.

¹ I forbindelse med udarbejdelsen af den benchmarkinganalyse som vi præsenterer i kapitel 5, har vi i en regressionsmodel undersøgt, om andelen af privat- og friskoleelever i den enkelte kommune er med til at forklare variationen i, om eleverne opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne eller ej. Det viser sig ikke at være tilfældet. Det hænger formentlig sammen med, at vi i benchmarkinganalysen tager højde for en række forskellige individkarakteristika. Derfor kan den bias, som man kunne have en hypotese om, at udeladelsen af privat- og friskoleelever ville skabe, siges allerede at være taget hånd om.

² Bekendtgørelsen om aflysning af prøverne kan findes her: <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2020/501>

3.3 Karakterkrav til erhvervsuddannelserne

I 2015 blev der indført adgangskrav til erhvervsuddannelserne³. Adgangskravene betyder blandt andet, at eleverne i grundskolen skal opnå nogle bestemte karakterer for at have direkte adgang til erhvervsuddannelserne.

Fra skoleåret 2014/2015 skulle eleverne i forbindelse med afgangseksamen i 9. klasse tage de lovbundne prøver i dansk og matematik og samtidigt opnå et karaktergennemsnit på mindst 2,0 for at opfylde karakterkravet til erhvervsuddannelserne. Fra skoleåret 2017/2018 er karakterkravet blevet udvidet, så eleverne i 9. klasse, udover kravene til dansk og matematik, også skal have taget alle de obligatoriske prøver ved folkeskolens afgangseksamen, og samtidigt opnå et karaktergennemsnit på mindst 2,0 på tværs af alle disse prøver. Det svarer til at bestå folkeskolens afgangseksamen.

DEFINITION

OPFYLDER KARAKTERKRAVET TIL ERHVERVSUDDANNELSERNE

For at opfylde karakterkravet til erhvervsuddannelserne skal en elev i forbindelse med afgangseksamen i 9. klasse opfylde følgende tre delkrav:

- ✓ Tage de lovbundne prøver i dansk og have opnået et gennemsnit på mindst 2,0.
- ✓ Tage de lovbundne prøver i skriftlig matematik og have opnået et gennemsnit på mindst 2,0.
- ✓ Tage alle de lovbundne prøver, aflagt prøve i to udtræksfag og samtidigt have opnået et gennemsnit på mindst 2,0 på tværs af alle prøverne. Det svarer til at bestå folkeskolens afgangseksamen.

En elev opfylder dermed ikke karakterkravet til erhvervsuddannelserne, hvis eleven:

- Ikke har taget alle de lovbundne prøver og aflagt prøve i to udtræksfag.
- Ikke har opnået et gennemsnit på mindst 2,0 i både de lovbundne prøver i dansk, de lovbundne prøver i matematik og samlet ved folkeskolens afgangseksamen.

I bilag 3: Metode fremgår det, hvilke konkrete prøver eleverne skal tage i forbindelse med folkeskolens afgangseksamen for at bestå denne. Definitionen af hvilke elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne følger de regler, der blev indført fra skoleåret 2017/2018. I analysen bruger vi denne definition for alle skoleår. Dvs. at de beregnede andele for skoleårerne før 2017/2018 er beregnet på baggrund af et karakterkrav, der først blev indført senere. Det er valgt for at udviklingen over tid kan sammenlignes.

Udover at opfylde karakterkravet skal eleverne også blive vurderet uddannelsesparat ved afslutningen af 9. klasse og naturligvis ansøge om optagelse indenfor de gældende deadlines⁴.

Det er herudover også muligt at få direkte adgang til erhvervsuddannelserne, hvis man har en uddannelsesaftale med en virksomhed, der omfatter grundforløbet. Opfylder man ikke adgangskravene efter 9. klasse, er det muligt at søge ind via en optagelsesprøve og en samtale på erhvervsskolen. Det er også muligt at søge ind på baggrund af resultater opnået i 10. klasse, hvorfra det også er muligt at tage folkeskolens afgangseksamen⁵.

³ Politisk aftale "Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser": <https://www.uvm.dk/erhvervsuddannelser/nyheder-lovgivning-og-reform/politiske-aftaler-og-oplaeg>

⁴ <https://www.ug.dk/adgangskrav/adgangskrav-fra-9-klasse-til-erhvervsuddannelse>

⁵ På hjemmesiden www.ug.dk fremgår de konkrete adgangskrav til erhvervsuddannelserne, hvis man er elev i 10. klasse.

Som det er begrundet i afsnit 3.1 ser vi i denne analyse alene på, om eleverne i 9. klasse i forbindelse med afgangseksamen opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne eller ej. På landsplan og kommuneniveau ser vi på, hvor stor en andel af eleverne i 9. klasse, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne. Der tages i denne andel ikke højde for, om eleverne fx er blevet vurderet uddannelsesparat eller ej.

Det er vigtigt at understrege, at vi tager udgangspunkt i de karakterkrav til erhvervsuddannelserne, der gjorde sig gældende fra skoleåret 2017/2018⁶. Når vi opgør andelen af elever, der opfyldte karakterkravet til erhvervsuddannelserne i fx 2011/2012 eller 2015/2016, er der altså også her tale om en opgørelse baseret på de krav, der først gjorde sig gældende fra 2017/2018. Vi har dermed brugt samme definition af karakterkravet for hele den undersøgte periode, for at kunne sammenligne udviklingen over tid, selvom karakterkravet først blev indført fra 2014/2015 og sidenhen blev udvidet.

Ny ændring af folkeskolens afgangseksamen

Det skal nævnes, at folkeskolens afgangseksamen er blevet ændret fornyeligt, så eleverne i 7. klasse skal vælge mindst et 2-årigt praktisk eller musisk valgfag, der afsluttes med en prøve i 8. klasse. Hvis man ikke har aflagt prøve i det praktiske eller musiske valgfag, kan man ikke bestå folkeskolens afgangseksamen, og dermed opfylder man ikke karakterkravet til erhvervsuddannelserne. Ændringen har betydning for de elever, der afslutter 9. klasse i skoleåret 2020/2021 og frem. Ændringen har dermed ikke betydning for den periode, som vi betragter i denne analyse – 2011/2012 til 2019/2020.

Det skal også nævnes, at det ikke er muligt at inkludere skoleåret 2020/2021 i analysen, da de relevante data fra fx elevregistret ikke var tilgængelige ved analysens udarbejdelse. Herudover ville det ikke være muligt at føre reglerne, der er gældende for eleverne i 2020/2021, tilbage i tid, da det langt fra er alle elever, der har taget en prøve i de praktiske og musiske fag inden 2020/2021.

⁶ De regler der gjorde sig gældende i skoleåret 2018/2019 gjorde sig også gældende i perioden 2017/2018 til 2019/2020.

4 Andel elever der opfylder karakterkravet på landsplan

I dette kapitel undersøger vi, hvor stor en andel af eleverne i 9. klasse, der i forbindelse med folkeskolens afgangseksamen, opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne. Vi ser både på niveauet og udviklingen på landsplan, ligesom vi kigger på delkravene og delpopulationer. I kapitlet fokuseres der særligt på elevernes resultater i skoleåret 2018/2019, selvom der også vises resultater for det særlige skoleår 2019/2020, som i høj grad var påvirket af COVID-19 pandemien.

Karakterkravet for at få direkte adgang til en erhvervsuddannelse er beskrevet i kapitel 3. Men det er vigtigt at være opmærksom på, at når vi omtaler karakterkravet til erhvervsuddannelserne i dette kapitel, og de næste, så er der tale om de krav, der gjorde sig gældende fra 2017/2018.

3 CENTRALE KONKLUSIONER FRA KAPITLET

- I skoleåret 2018/2019 opfyldte 85 procent af eleverne i 9. klasse karakterkravet til erhvervsuddannelserne i forbindelse med folkeskolens afgangseksamen. Dermed var der også 15 procent af eleverne, der ikke opfyldte karakterkravet til erhvervsuddannelserne. I 2011/2012, som er et skoleår inden karakterkravet blev indført, opfyldte 79 procent af eleverne i 9. klasse de samme karakterkrav.
 - Den primære årsag til at eleverne ikke opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne er, at eleverne ikke har taget alle de obligatoriske prøver ved folkeskolens afgangseksamen. Det gør sig i 2018/2019 gældende for 12 ud af de 15 procent, der ikke opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne. De resterende 3 procent har taget alle de obligatoriske prøver, men har ikke opnået tilstrækkeligt høje karakterer.
 - Der ser ud til at være et vist mønster i udviklingen i andelen af elever, der opfylder de forskellige delkrav til dansk, matematik og folkeskolens afgangseksamen. Det ser således ud til, at en større andel elever opfylder de forskellige delkrav efter kravet rent faktisk er blevet indført, end før det var gældende.
-

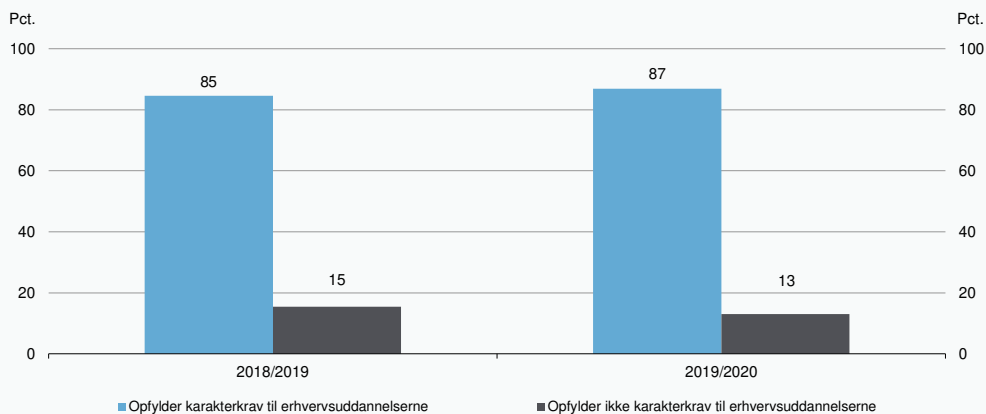
Hovedparten af eleverne opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne efter afgangseksamen i 9. klasse i maj og juni. I skoleåret 2018/2019 opfyldte 85 procent af eleverne i 9. klasse karakterkravet i forbindelse med afgangseksamen, jf. figur 4.1 på næste side. Dermed var der dog også 15 procent af eleverne, svarende til tæt på 7.500 elever, der ikke opfyldte karakterkravet til erhvervsuddannelserne. De elever havde altså ikke direkte adgang til erhvervsuddannelserne eller nogle andre ungdomsuddannelser efter 9. klasse.

Som følge af COVID-19 pandemien blev det i skoleåret 2019/2020 besluttet at aflyse størstedelen af de normale afgangseksaminer. I stedet blev elevernes standpunktskarakterer ophøjet til afsluttende eksamensskarakterer. Dermed er elevernes resultater ved folkeskolens afgangseksamen i 2019/2020 baseret på et andet prøvegrundlag end ellers. Derfor er resultaterne fra skoleåret 2019/2020 ikke sammenlignelige med resultater fra tidligere år. Med det væsentlige opmærksomhedspunkt for øje er det alligevel interessant at betragte resultaterne for 2019/2020, fordi det er de nyeste tal.

I 2019/2020 opfyldte 87 procent af eleverne i 9. klasse karakterkravet til erhvervsuddannelserne i forbindelse med folkeskolens afgangseksamen, jf. figur 4.1. Dermed var der altså flere, der opfyldte karakterkravet i det år, hvor elevernes standpunktskarakterer blev ophøjet til afsluttende eksamensskarakterer. Det resultat ses også over en længere periode i figur 4.2.

Figur 4.1

Andel elever fordelt på om eleverne opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i 2018/2019 og 2019/2020, pct.

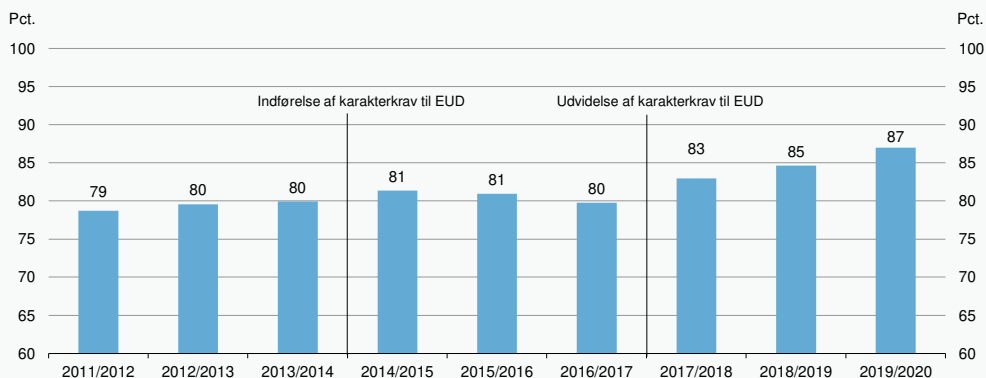

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Karakterkravet til erhvervsuddannelserne blev indført fra skoleåret 2014/2015. Tidligere havde der ikke været krav om, at eleverne skulle opnå bestemte karakterer for at få adgang til erhvervsuddannelserne. Fra skoleåret 2014/2015 har eleverne skulle have et gennemsnit på mindst 2,0 i de lovbundne prøver i henholdsvis dansk og matematik. Fra skoleåret 2017/2018 blev karakterkravet til erhvervsuddannelserne udvidet i forbindelse med, at det blev obligatorisk at afslutte folkeskolen med en afgangseksamen. Således har eleverne fra skoleåret 2017/2018 også skulle bestå folkeskolens afgangseksamen.

Figur 4.2

Andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne fra 2011/2012 og 2019/2020, pct.

Anm.: EUD er en forkortelse for erhvervsuddannelserne. Fra 2014/2015 indførte man krav om, at eleverne skal have mindst 2,0 i gennemsnit i dansk og matematik for at opfylde karakterkravet til erhvervsuddannelserne. Fra 2017/2018 blev karakterkravet udvidet, så der også er krav om, at man skal bestå folkeskolens afgangseksamen samlet set. Figuren viser andelen opgjort på baggrund af de karakterkrav, der gjorde sig gældende fra 2017/2018. Dermed er de beregnede andele for fx skoleåret 2012/2013 beregnet på baggrund af karakterkrav, der først blev indført senere.

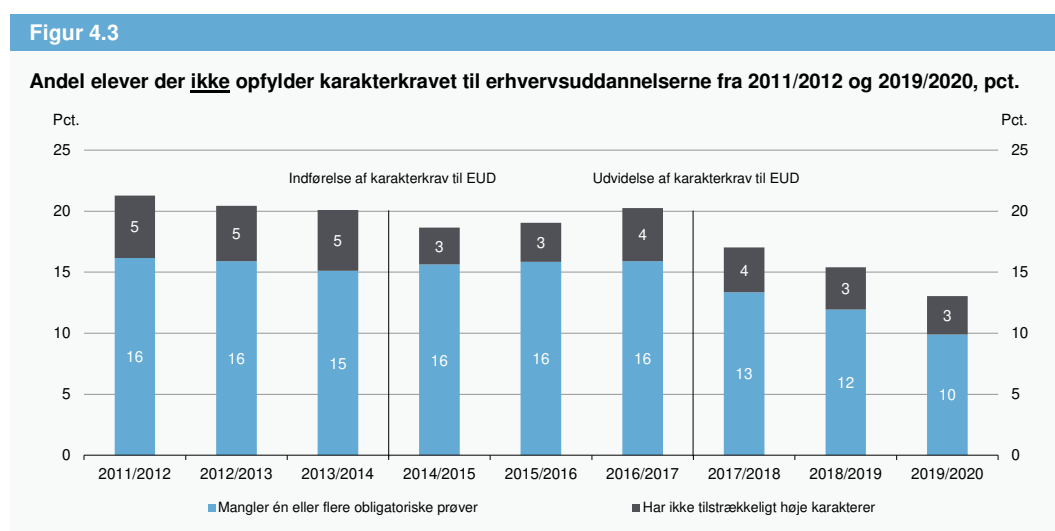
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Som det fremgår af figur 4.2 har der været en svagt stigende tendens til, at en større andel af eleverne opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne. Tendensen er tydeligst sidst i perioden i forbindelse med, at det blev obligatorisk at afslutte folkeskolen med en afgangseksamen. Fra sko-

leåret 2011/2012 til 2018/2019 steg andelen af elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne med ca. 6 procentpoint, mens andelen alene fra skoleåret 2016/2017 til 2017/2018 steg med lidt over 3 procentpoint. Der ses ligeledes et mindre spring på 1,4 procentpoint mellem skoleåret 2013/2014 og 2014/2015 i forbindelse med indførelsen af de første karakterkrav i dansk og matematik for at få direkte adgang til erhvervsuddannelserne.

Det skal igen bemærkes, at andelen er opgjort på baggrund af de krav, der gjorde sig gældende fra 2017/2018. Figuren viser således en meget naturlig tendens til, at flere elever opfylder karakterkravet i de skoleår, hvor de har været gældende.

Som det fremgår i boksen i afsnit 3.3 kan der være to årsager til, at elever ikke opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne. For det første kan det skyldes, at eleverne mangler at gå op til en eller flere obligatoriske prøver ved folkeskolens afgangseksamen fx på grund af fritagelse, sygdom eller udeblivelse⁷, og for det andet kan det skyldes, at de ikke har opnået tilstrækkeligt høje karakterer ved eksaminerne. I figur 4.3 fremgår andelen af elever, der ikke opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne fordelt på disse to årsager.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Figur 4.3 viser, at den primære årsag til at nogle elever ikke opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne er, at de mangler én eller flere obligatoriske prøver. I skoleåret 2018/2019 gør det sig gældende for 12 ud af de 15 procent, der ikke opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne. Har man ikke en karakter i alle obligatoriske prøver, så kan man ikke bestå folkeskolens afgangseksamen uafhængigt af ens karaktergennemsnit i de fag, man har fået karakter i. Dermed vil man heller ikke have opfyldt karakterkravet til erhvervsuddannelserne.

Der er bare 3 procent af eleverne, der har taget alle de obligatoriske prøver, men som alligevel ikke opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, fordi de ikke har et tilstrækkeligt højt gennemsnit i enten matematik, dansk og/eller folkeskolens afgangseksamen. Til dette resultat er det dog værd at nævne, at flere af eleverne blandt de 12 procent, der ikke opfylder karakterkravet til erhvervsud-

⁷ Hvis en elev er udeblevet fra en eksamen på grund af sygdom men har taget en sygeeksamen i stedet, så kan eleven godt opfylde karakterkravet til erhvervsuddannelserne.

dannelserne, fordi de mangler at tage én eller flere obligatoriske prøver, formentlig ikke ville opnå et tilstrækkeligt højt gennemsnit, hvis de havde taget alle prøverne.

Fra skoleåret 2016/2017 til 2017/2018 er der sket et fald fra 16 procent til 13 procent i andelen af elever, der ikke opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, fordi de mangler at tage én eller flere obligatoriske prøver. Med andre ord er der altså flere elever, der tager alle de obligatoriske prøver efter man fra 2017/2018 gjorde det til et adgangskrav til erhvervsuddannelserne.

Bemærkelsesværdigt er det i den sammenhæng også, at andelen af elever, der ikke opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne på grund af for lave karakterer, henover den betragtede periode fra skoleåret 2011/2012 til 2019/2020 er faldet en smule. Så selvom flere elever i dag tager alle de obligatoriske prøver i folkeskolens afgangseksamen, har det ikke medført, at en mindre andel opnår de tilstrækkelige karaktergennemsnit.

Fokus på delkravene

Karakterkravet til erhvervsuddannelserne består som nævnt af tre delkrav til henholdsvis dansk, skriftlig matematik og folkeskolens afgangseksamen. Figur 4.4 på næste side viser, hvor stor en andel af eleverne, der opfylder det enkelte delkrav uafhængigt af, om de opfylder de øvrige delkrav. Figuren viser, at i alle skoleår på nær 2019/2020 er der lidt flere elever, der opfylder karakterkravet i dansk i forhold til matematik, mens færrest opfylder kravet om, at eleverne skal bestå folkeskolens afgangseksamen. Det sidstnævnte resultat er dog ikke så overraskende, da resultaterne i dansk og matematik også er en del af folkeskolens afgangseksamen. Dvs. hvis man ikke har et karaktergennemsnit på mindst 2,0 i dansk og/eller matematik, er det alt andet lige noget sværere at bestå folkeskolens afgangseksamen. I skoleåret 2018/2019 bestod 87 procent af eleverne folkeskolens afgangseksamen, mens henholdsvis 89 procent og 90 procent af eleverne opfyldte karakterkravet i matematik og dansk⁸.

Ser man på udviklingen i de enkelte delkrav fra 2011/2012 til 2018/2019, bliver det lidt tydeligere, at der er sket nogle mindre niveauskift i andelen i forbindelse med indførelsen af de enkelte delkrav. I perioden fra 2011/2012 til 2013/2014 opfyldte i gennemsnit 85 procent af eleverne delkravet til matematik og 87 procent af eleverne opfyldte delkravet til dansk. Til sammenligning har det gennemsnitligt været henholdsvis 88 procent og 89 procent, der opfyldte delkravene til matematik og dansk efter de blev indført i 2014/2015.

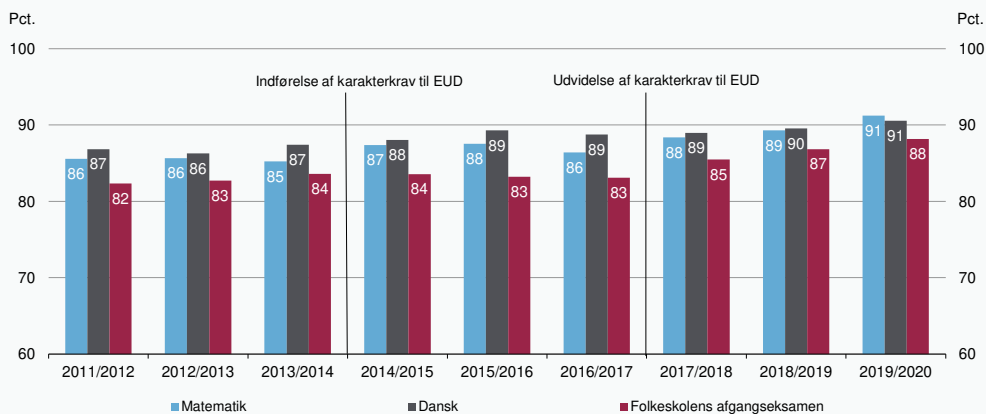
Samme tendens ses i forhold til folkeskolens afgangseksamen. I gennemsnit opnåede 83 procent af eleverne et resultat, der svarer til at bestå folkeskolens afgangseksamen fra 2011/2012 til 2016/2017, mens gennemsnittet har været 86 procent i 2017/2018 og 2018/2019 efter den faktiske indførelse af dette delkrav.

Resultaterne viser, at der ser ud til at være et vist mønster i forhold til udviklingen i andelen af elever, der lever op til de forskellige delkrav. Det ser således ud til, at en større andel elever opfylder de forskellige delkrav efter kravet rent faktisk er blevet indført, end før det var gældende.

⁸ Årsagen til at det kun er 85 procent af eleverne, der i 2018/2019 opfyldte det samlede karakterkrav til erhvervsuddannelserne, er, at man godt kan opfylde et eller to af delkravene, uden at man dermed har opfyldt det samlede karakterkrav til erhvervsuddannelserne. Det kræver, at man både opfylder karakterkravet til dansk, matematik og folkeskolens afgangseksamen samtidigt.

Figur 4.4

Andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i matematik, dansk og folkeskolens afgangseksamen fra 2011/2012 til 2019/2020, pct.

Anm.: Figuren viser, andelen der opfyldte de karakterkrav, der gjorde sig gældende fra skoleåret 2017/2018. Dermed er de beregnede andele for fx skoleåret 2012/2013 beregnet på baggrund af karakterkrav, der først blev indført senere. EUD er en forkortelse for erhvervsuddannelserne.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Forskel på andelen for normalklasseelever og elever i segregeret specialundervisning

I tallene præsenteret ovenfor indgår alle elever i analysens population, hvilket både er elever i normalklasser, og elever der modtager segregeret specialundervisning⁹. Når man modtager segregeret specialundervisning sker det ud fra en vurdering af, at eleven har nogle behov, der ikke kan opfyldes i en normalklasse. Derfor har elever i segregeret specialundervisning typisk også nogle andre forudsætninger for at opfylde karakterkravet til erhvervsuddannelserne i forhold til elever, der ikke modtager segregeret specialundervisning.

I figur 4.5 og figur 4.6 på næste side fremgår andelen af henholdsvis normalklasseelever og elever i segregeret specialundervisning, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne. For normalklasseelever opfylder 9 ud af 10 karakterkravet til erhvervsuddannelserne, mens det omvendt kun gør sig gældende for lidt over hver tiende elev i segregeret specialundervisning. Ikke overraskende er der dermed markant forskel på elevernes resultater afhængigt af, om eleven modtager segregeret specialundervisning eller ej¹⁰.

Fordi det at modtage segregeret specialundervisning siger noget, om den enkelte elevs forudsætninger for at opfylde karakterkravet til erhvervsuddannelserne, tager vi højde for om eleven modtager segregeret specialundervisning, når vi sammenligner de enkelte kommuners andele i kapitel 5¹¹.

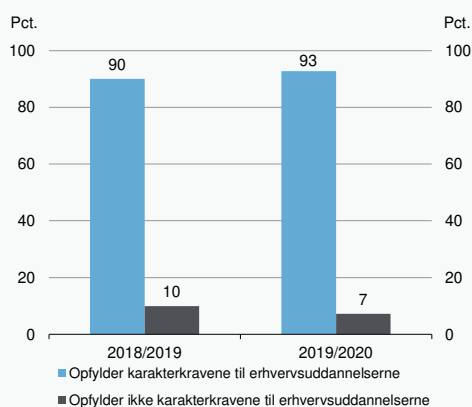
⁹ Elever i segregeret specialundervisning dækker både over specialklasseelever på folkeskoler og elever på specialskoler, men ikke elever der går i en normalklasse og modtager særlig støtte i over 9 timer om ugen.

¹⁰ At de segregerede specialundervisnings elever ikke har større indflydelse på den samlede andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, præsenteret indledningsvist i kapitlet, er, at elever i segregeret specialundervisning udgør en lille del af analysens population.

¹¹ Definitionen af specialundervisnings elever i nærværende analyse følger den definition, som vi brugte i vores analyse "Benchmarkinganalyse om andelen af elever i segregeret specialundervisning i kommunerne", der kan findes på vores hjemmeside www.benchmark.dk. Det er den samme afgrænsning som Styrelsen for IT og Læring bruger.

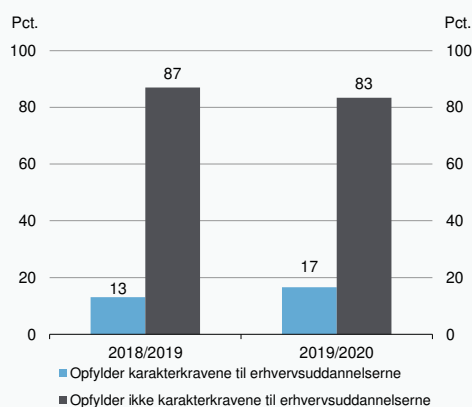
Figur 4.5

Andel normalklasseelever fordelt på om eleverne opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i 2018/2019 og 2019/2020, pct.

Figur 4.6

Andel elever i segregeret specialundervisning fordelt på om eleverne opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i 2018/2019 og 2019/2020, pct.

Anm.: Elever i segregeret specialundervisning dækker både over specialklasseelever på folkeskoler og elever på specialskoler.
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Hvorfor opfylder eleverne ikke delkravene?

Som beskrevet tidligere kan der være to årsager til, at elever ikke opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne. Enten fordi eleverne ikke tager alle de påkrævede prøver, eller fordi eleverne ikke opnår tilstrækkeligt høje karakterer. Det gør sig også gældende i forhold til de enkelte delkrav.

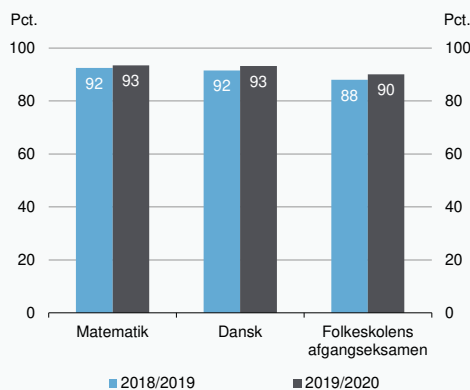
I figur 4.7 på næste side fremgår andelen af elever i procent, der har taget alle de 10 påkrævede prøver og delprøver ved 9. classes afgangseksamen fordelt på de tre delkrav til matematik, dansk og folkeskolens afgangseksamen. Figuren viser ikke overraskende, at en større andel af eleverne tager alle de obligatoriske prøver i dansk og matematik i forhold til folkeskolens afgangseksamen, hvilket da også følger naturligt, da eksaminer i dansk og matematik er en del af folkeskolens afgangseksamen.

Hovedparten af de elever, der har taget alle de påkrævede prøver, opnår et karaktergennemsnit på 2,0 eller derover. Det gælder både i forhold til karakterkravet i dansk, matematik og folkeskolens afgangseksamen, jf. figur 4.8. Bemærk at man godt kan opnå et tilstrækkeligt højt karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangseksamen, men alligevel have for lave karakterer, hvis man ikke har et gennemsnit i dansk eller matematik på mindst 2,0.

Dermed er den primære årsag til, at nogle elever ikke opfylder de enkelte delkrav altså på linje med det samlede karakterkrav til erhvervsuddannelserne, at eleverne ikke tager alle de påkrævede prøver.

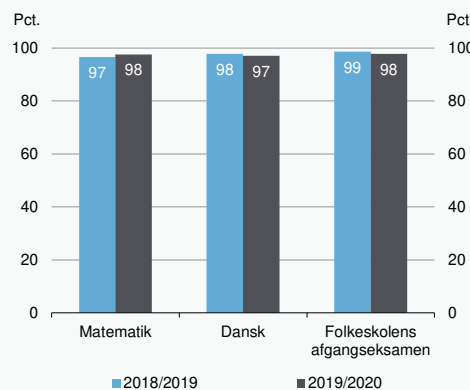
Figur 4.7

Andel elever der har taget alle obligatoriske prøver ved folkeskolens afgangseksamen, pct.

Figur 4.8

Andel elever der har fået et gennemsnit på mindst 2,0 ud af de elever, der har taget alle de påkrævede prøver i det enkelte delkrav, pct.

Anm.: I figur 4.7 til venstre er man kategoriseret som havende taget alle prøver, hvis man har taget alle prøver inden for det karakterkrav, der refereres til på x-aksen. En elev indgår derfor i "Dansk-søjlen", hvis eleven har taget alle fire danskprøver uafhængigt af, om den samme elev fx har taget alle obligatoriske matematikprøver eller ej. Har man taget alle de påkrævede prøver ved folkeskolens afgangseksamen, så har man også taget alle de påkrævede eksaminer i matematik og dansk men ikke omvendt.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

I tabel 4.1 har vi zoomet yderligere ind på de elever, der ikke opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne. Her er disse elever fordelt på, hvor mange og hvilke delkrav de mangler at opfylde. Som i resten af analysen er karakterkravet og de enkelte delkrav ikke opfyldt, hvis eleven ikke har et tilstrækkeligt højt karaktergennemsnit, eller hvis eleven ikke har fået en karakter i alle de påkrævede prøver. I tabel 4.1 skelnes der ikke mellem årsagen til, at eleverne ikke opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne.

Tabel 4.1

Elever der ikke opfylder karakterkrav til erhvervsuddannelserne fordelt på, hvilke delkrav eleverne ikke opfylder, pct.

Delkrav	2018/2019	2019/2020
Opfylder ingen af delkravene	53,2	57,3
Mangler at opfylde kravene i både dansk og matematik	0,8	0,3
Mangler at opfylde kravene til både folkeskolens afgangseksamen og matematik	6,1	5,3
Mangler at opfylde kravene til både folkeskolens afgangseksamen og dansk	9,7	9,7
Mangler kun at opfylde kravet i matematik	9,4	4,2
Mangler kun at opfylde kravet i dansk	4,2	4,9
Mangler kun at opfylde kravet til folkeskolens afgangseksamen	16,6	18,3
I alt	100,0	100,0

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Lidt over halvdelen af de elever, der ikke opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, opfylder hverken delkravene i dansk, matematik eller til folkeskolens afgangseksamen, jf. tabel 4.1.

Små 20 procent af de elever, der ikke opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, mangler alene at bestå folkeskolens afgangseksamen. Eleverne falder også her primært på, at de ikke tager alle de obligatoriske prøver. Der er dermed en gruppe elever, der opfylder karakterkravet i dansk og matematik, men som på grund af kravet, om at eleverne også skal bestå folkeskolens afgangseksamen, alligevel ikke har direkte adgang til erhvervsuddannelserne. Herudover kan det nævnes, at det andet enkeltstående delkrav, som flest elever kun mangler at opfylde, er matematik. Cirka hver tiende af de elever, der ikke opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, mangler kun at opfylde karakterkravet i matematik. Til sammenligning er det under 5 procent, der kun mangler at opfylde karakterkravet i dansk.

En bagvedliggende analyse viser, at hvis man alene ser på gruppen af elever der modtager segregeret specialundervisning, så har tre ud af fire af de elever, der ikke opfyldte karakterkravet til erhvervsuddannelserne i 2018/2019, hverken opfyldt delkravene i dansk, matematik eller til folkeskolens afgangseksamen. Omkring 10 procent af de elever i segregeret specialundervisning, der ikke opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, har faktisk et tilstrækkeligt højt gennemsnit i dansk og matematik, men mangler at opfylde kravet om, at man også skal bestå folkeskolens afgangseksamen.

5 Andel elever der opfylder karakterkravet på kommuneniveau

I dette kapitel sætter vi fokus på andelen af elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne på kommuneniveau. Vi undersøger både de faktiske tal, udviklingen i disse og ser på andelen, når der tages højde for forskelle i kommunernes elevgrundlag.

I dette kapitel fokuserer vi alene på skoleåret 2018/2019, da resultaterne i 2019/2020 som nævnt er præget af de særlige omstændigheder som følge af COVID-19 pandemien, jf. afsnit 3.2. Det er dog for de interesserede muligt at finde tal på kommuneniveau for skoleåret 2019/2020 i bilag 2: "Kommunespecifikke nøgletal", så den enkelte kommune kan arbejde videre med disse, hvis det vurderes relevant.

I bilag 1: "Sådan placerer din kommune sig" kan du finde figurer med de mest centrale nøgletal fra dette kapitel for hver enkelt kommune. I bilag 2: "Kommunespecifikke nøgletal" fremgår alle disse nøgletal i kommunefordelte tabeller, herunder som nævnt også tal for skoleåret 2019/2020.

3 CENTRALE KONKLUSIONER FRA KAPITLET

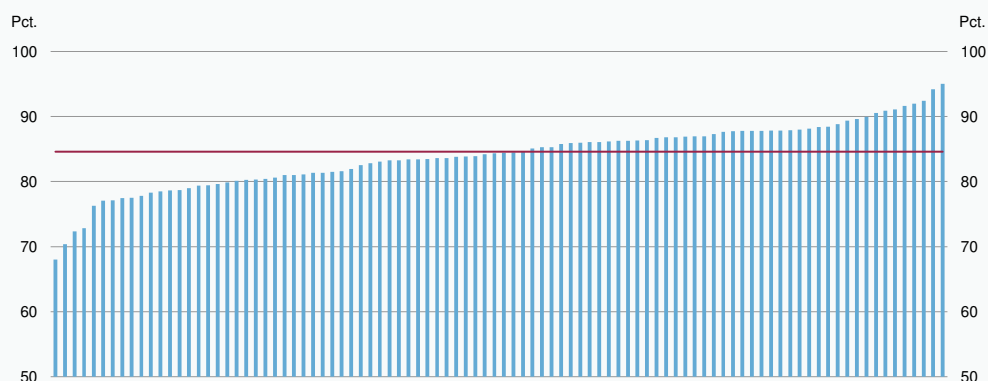
- Der er stor forskel på andelen af elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne på tværs af kommunerne. Andelen varierede fra 68 procent til 95 procent i 2018/2019. Dermed var der en forskel på hele 27 procentpoint mellem den kommune, der havde den laveste andel, og den kommune der havde den højeste andel. Det er en markant forskel, og karakterkravet til erhvervsuddannelserne er endda det laveste blandt kravene til ungdomsuddannelserne. I 2018/2019 havde 19 kommuner en andel under 80 procent, mens 8 kommuner havde en andel over 90 procent, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne.
- I kapitlet har vi beregnet en benchmarkingindikator, der viser forskellen mellem den enkelte kommunes faktiske andel elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, og den andel man kunne forvente på baggrund af kommunens elevgrundlag. Benchmarkingindikatoren for 2018/2019 viser, at der også er markante forskelle mellem kommunernes andel af elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelse, når der tages højde for forskelle i kommunernes elevgrundlag. Benchmarkingindikatoren varierer fra -9,0 til 8,0. Det vil sige, at de to kommuner med den laveste og højeste benchmarkingindikator har en andel, der er henholdsvis 9,0 procentpoint lavere og 8,0 procentpoint højere, end man kunne forvente ud fra kommunens elevgrundlag.
- I de 10 kommuner, der har de laveste benchmarkingindikatorer, er der gennemsnitligt 5,1 procentpoint færre elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, end man kunne forvente ud fra elevgrundlaget. I de 10 kommuner, der har de højeste benchmarkingindikatorer, er der gennemsnitligt 4,5 procentpoint flere, der opfylder kravet end man kunne forvente.

På tværs af kommunerne er der stor forskel på andelen af elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne. Andelen varierede fra 68 procent til 95 procent i 2018/2019, jf. figur 5.1.

Dermed var der en forskel på hele 27 procentpoint mellem den kommune, der havde den laveste andel, og den kommune der havde den højeste andel. Det er en markant forskel, og karakterkravet til erhvervsuddannelserne er endda det laveste blandt kravene til ungdomsuddannelserne. I 2018/2019 havde 19 kommuner en andel under 80 procent, mens 8 kommuner havde en andel over 90 procent. 33 kommuner lå indenfor +/- 2 procentpoint fra landsgennemsnittet på 85 procent.

Figur 5.1

Andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i 2018/2019 kommune fordelt, pct.

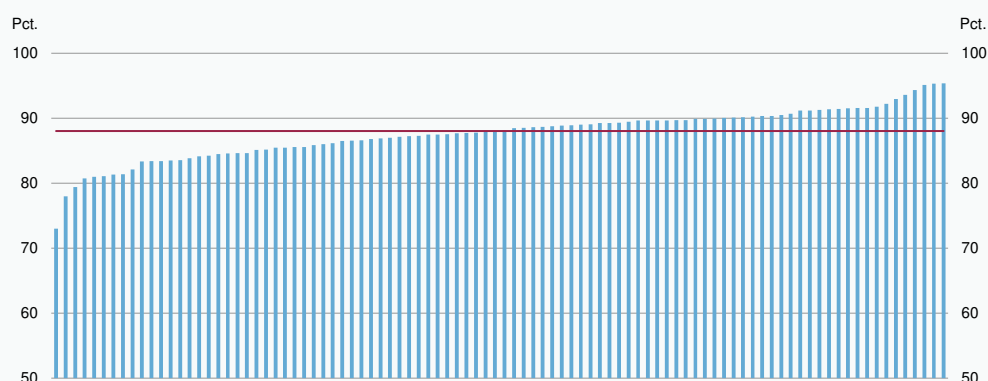

Anm.: De fire små ø-kommuner indgår ikke i figuren. Den vandrette røde linje illustrerer det vægtede landsgennemsnit.
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Andelen af elever i 9. klasse, der har taget alle de obligatoriske prøver (dvs. de løbende prøver samt prøver i de to udtræksfag) ved folkeskolens afgangseksamen, varierer ligeledes betydeligt på tværs af kommunerne. I 2018/2019 varierede andelen fra 73 procent til 95 procent, jf. figur 5.2.

Figur 5.2

Andel elever der har taget alle de obligatoriske prøver ved folkeskolens afgangseksamen i 2018/2019 kommune fordelt, pct.

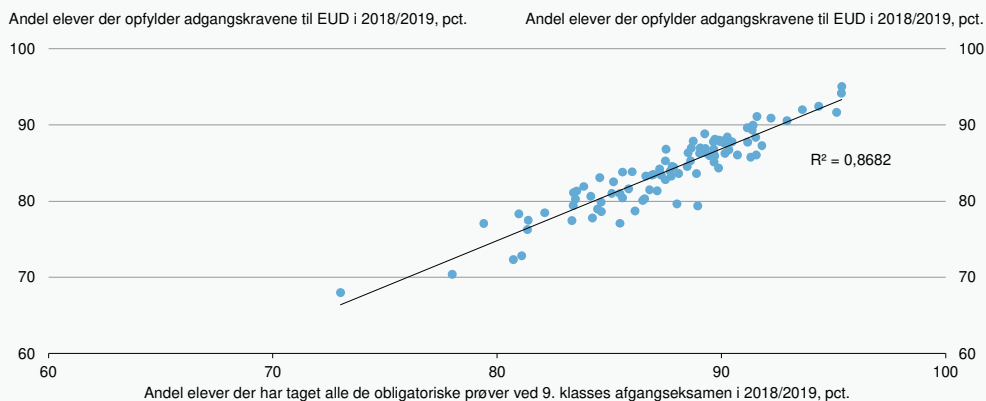

Anm.: De fire små ø-kommuner indgår ikke i figuren. Den vandrette røde linje illustrerer det vægtede landsgennemsnit.
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

I figur 5.3 ses sammenhængen på kommuneniveau mellem andelen af elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i 2018/2019, og andelen af elever i 9. klasse der har taget alle de obligatoriske prøver ved folkeskolens afgangseksamen i 2018/2019.

Figur 5.3

Sammenhængen mellem andelen af elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i 2018/2019, og andel elever der har taget alle prøver ved folkeskolens afgangseksamen i 2018/2019

Anm.: EUD er en forkortelse for erhvervsuddannelserne. Hver blå prik illustrerer én kommune. De fire små ø-kommuner indgår ikke i figuren. Samme resultat fås hvis man sammenholder andelen for skoleåret 2019/2020.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Figuren viser, at der er en stærk sammenhæng mellem de to andele, hvilket ikke overraskende understøtter pointen i kapitel 4 om, at en stor andel af de elever, der ikke opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, mangler én eller flere af de påkrævede prøver ved folkeskolens afgangseksamen.

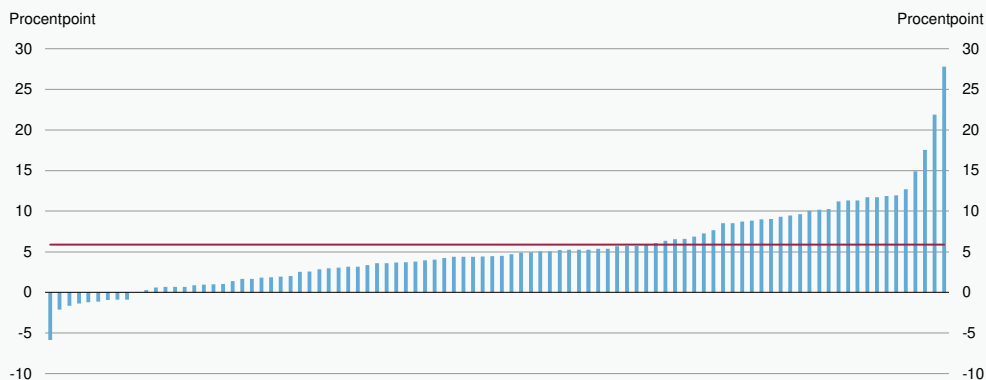
Selvom der er en stærk sammenhæng i figur 5.3, så er der dog også flere kommuner, der ligger et stykke fra tendenslinjen. Det kan ses som et udtryk for, at der trods alt er forskel på tværs af kommunerne i, hvor ofte eleverne ikke opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelse, fordi eleverne ikke har taget alle de påkrævede prøver, og hvor ofte det skyldes at eleverne rent faktisk har taget alle prøverne, men ikke opnår et tilstrækkeligt højt gennemsnit. Den variation kan hænge sammen med, hvornår skolerne i de enkelte kommuner fritager elever fra eksaminer.

Fra 2011/2012 til 2018/2019 har hele 85 kommuner oplevet en stigning i andelen af elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, jf. figur 5.4 på næste side. 15 af de 85 kommuner, der har oplevet en stigning, har øget deres andel af elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne med mindst 10 procentpoint.

Det er i denne forbindelse vigtigt at være opmærksom på, at karakterkravet til erhvervsuddannelserne ikke var indført i 2011/2012, og at andelen af elever der opfyldte karakterkravet i 2011/2012 og 2018/2019, ligesom i resten af nærværende analyse, er opgjort på baggrund af det karakterkrav, der gjorde sig gældende fra 2017/2018.

Figur 5.4

Ændring i andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne fra 2011/2012 til 2018/2019 kommunefordelt, procentpoint

Anm.: De fire små ø-kommuner indgår ikke i figuren. Den vandrette røde linje illustrerer det vægtede landsgennemsnit.
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Benchmarking med kontrol for rammevilkår

Nogle af forskellene mellem kommunernes andel elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, skyldes, at kommunerne har forskellige elevgrundlag. For at korrigere for dette har vi udarbejdet en statistisk model, hvor der tages højde for forskelle i elevgrundlaget på individ- og skoleniveau¹². Det drejer sig på individniveau om demografiske karakteristika, sundhedskarakteristika, forældres baggrund og ressourcer. På skoleniveau drejer det sig fx om den gennemsnitlige velstand blandt forældrene. Det er alle faktorer, som vi i denne forbindelse anser for kommunernes rammevilkår, og som har vist sig at have betydning for, hvorvidt eleverne opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne.

Rammevilkår er kendetegnet ved, at de ikke kan ændres af kommunerne på kort eller mellemlangt sigt¹³. Ved at tage højde for disse forskelle i rammevilkår, som vi i analysen også betegner elevgrundlaget, bliver sammenligningen af kommunerne mere retvisende. I bilag 3: "Metode" kan man finde de konkrete rammevilkår, vi har taget højde for i analysen, ligesom den statistiske model og metoden bag er beskrevet nærmere.

Med udgangspunkt i den nævnte statistiske model har vi beregnet den andel af eleverne i hver enkelt kommune, der på baggrund af elevgrundlaget i kommunen forventes at opfylde karakterkravet til erhvervsuddannelserne. Den forventede andel anvender vi til at beregne en såkaldt benchmarkingindikator, som er forskellen mellem hver kommunes faktiske andel elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, og den forventede andel.

Benchmarkingindikatoren viser dermed, hvorvidt en kommune har en højere eller lavere andel af elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, end man kunne forvente ud fra kommunens elevgrundlag. I boks 5.1 fremgår det, hvordan benchmarkingindikatoren konkret skal fortolkes.

¹² Vi har anvendt en logistisk multi-level model for at tage højde for forskelle i elevgrundlaget.

¹³ Som en del af de rammevilkår vi anvender i analysen, er der også variable, som kommunerne har en vis indflydelse på, men som primært siger noget om elevens tyngde.

Boks 5.1

Fortolkning af benchmarkingindikatoren

- *Benchmarkingindikator mindre end 0:* Kommunens andel af elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, er lavere, end man kunne forvente på baggrund af elevgrundlaget. For eksempel angiver en benchmarkingindikator på -1, at kommunens andel er 1 procentpoint lavere, end man kunne forvente på baggrund af elevgrundlaget.
- *Benchmarkingindikatoren er lig 0:* Kommunens andel af elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, er lig med det forventede niveau.
- *Benchmarkingindikatoren er større end 0:* Kommunens andel af elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, er højere, end man kunne forvente på baggrund af elevgrundlaget. For eksempel angiver en benchmarkingindikator på 1, at kommunens andel er 1 procentpoint højere, end man kunne forvente på baggrund af elevgrundlaget.

Benchmarkingindikatoren er et estimeret tal, der er behæftet med en vis statistisk usikkerhed. Det betyder, at der ikke skal tolkes for håndfast på den præcise placering af kommunerne. Ved rangering af kommunerne er de derfor inddelt i kvintiler, således at der kun skelnes mellem kommuner, som ligger i den bedste femtedel, næstbedste femtedel og så videre. Dog vises top 10 og bund 10 også.

Mekanikken ved en statistisk model gør desuden, at man ikke kan konkludere noget om størrelsen på det generelle niveau af andelen af elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne. Man kan således ikke konkludere, at de kommuner, der klarer sig godt i benchmarkinganalysen, ikke potentielt kan øge deres andel yderligere.

I figur 5.5 på side 27 er kommunernes benchmarkingindikator for andelen af elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i skoleåret 2018/2019, vist i kvintiler. 1. kvintil er den femtedel af kommunerne, der har den højeste andel elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, i forhold til, hvad man kunne forvente på baggrund af kommunens elevgrundlag. 5. kvintil er den femtedel af kommunerne, der har den laveste andel elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i forhold til, hvad man kunne forvente på baggrund af kommunens elevgrundlag.

Benchmarkingindikatoren for 2018/2019 varierer fra -9,0 til 8,0¹⁴. Det vil sige, at de to kommuner med den laveste og højeste benchmarkingindikator har en andel af elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, der er henholdsvis 9,0 procentpoint lavere og 8,0 procentpoint højere, end man kunne forvente ud fra kommunens elevgrundlag. Dermed viser benchmarkingindikatoren, at der også er markante forskelle mellem kommunernes andel, når der tages højde for kommunernes elevgrundlag.

¹⁴ I bilag 2: "Kommunespecifikke nøgletal" er det muligt at finde benchmarkingindikatorerne for skoleåret 2019/2020.

HVAD BESTÅR FORSKELLE I ELEVGRUNDLAGET MERE KONKRET AF?

I vores statistiske model, som vi bruger til at beregne den forventede andel elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, indgår en række forskellige variable, som vi bruger til at tage højde for forskelle i elevgrundlaget på tværs af kommuner.

Disse variable er karakteristika for det enkelte individ, som er med til at forklare, hvorfor der er forskel på, om den enkelte elev opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne eller ej. Det er også forhold, som vi har vurderet, det er svært for kommunen på et mere overordnet plan at ændre på kort eller mellemlangt sigt. Dermed er disse individkarakteristika også rammevilkår for kommunernes indsats. Som en del af de rammevilkår vi anvender i analysen, er der også variable, som kommunerne godt kan ændre på. De er dog medtaget, da de siger noget om den enkelte elevs tyngde, og fordi de er svære at ændre på i 9. klasse fx elevens alder ved skolestart.

De individkarakteristika, som vi har taget højde for i analysen, øger eller reducerer alle i større eller mindre omfang sandsynligheden for, at den enkelte elev opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne. De kan inddeles i følgende kategorier:

Elevkarakteristika

Er forhold der relaterer sig direkte til den enkelte elev. I vores model er det eksempelvis alder, køn, herkomst, alder for skolestart, ordblindhed, om barnet modtager segregeret specialundervisning, har haft et fritidsjob, er enebarn, og forskellige variable for fysisk og psykisk sundhed. Herudover indgår elevens resultater i de nationale test i dansk og matematik i hhv. 2. og 3. klasse, som en proxy for elevens tidlige evner, motivation mv. I bilag 3: "Metode" har vi begrundet inklusionen af de nationale test som forklarende variable. Det er især variablene om, hvorvidt barnet modtager segregeret specialundervisning og elevens resultater i de nationale test, der i modellen har stor betydning for sandsynligheden for, at eleven opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne.

Forældrekarakteristika

Er forhold der relaterer sig til elevens forældre. Forældrekarakteristika er i denne sammenhæng eksempelvis uddannelsesniveau, indkomst, beskæftigelse, herkomst, kriminel baggrund og forskellige sundhedsvariable. Disse karakteristika har vi både med for elevens mor og for elevens far.

Søskendekarakteristika

I modellen tages der også højde for, om eleven har en søskende, der har modtaget en eller flere sociale foranstaltninger.

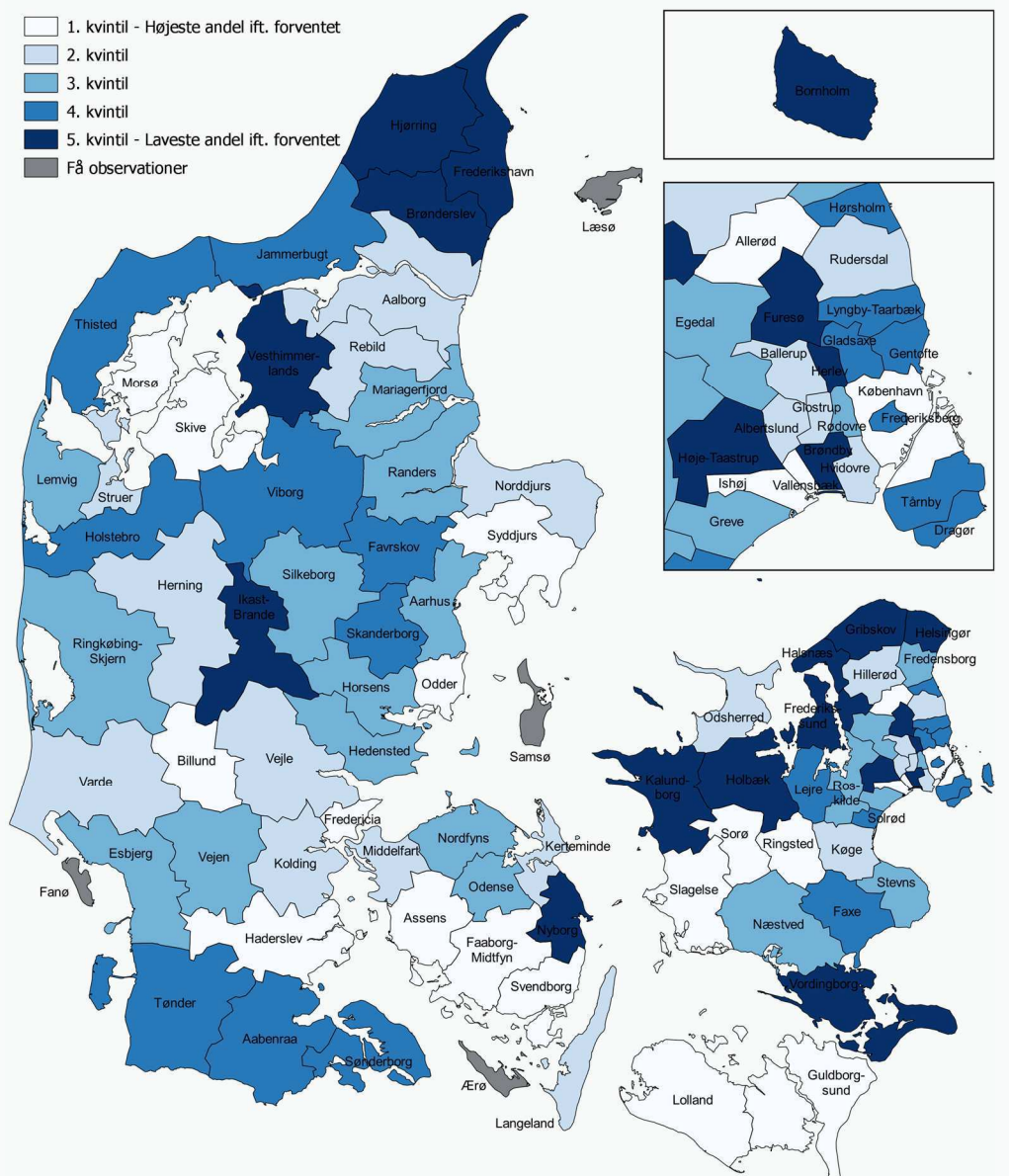
Skolevariable

Modellen indeholder også variable med gennemsnitsværdier for de elever i 9. klasse, der går på elevens skole. Skolevariable tager højde for, at elevens læring og dermed forudsætninger for at opfylde karakterkravene til erhvervsuddannelserne også kan blive påvirket af skolekammeraternes baggrund og evner. I modellen tages der på skoleniveau højde for andel med anden etnisk herkomst, andel der er ordblinde, andel socialt udsatte, gennemsnitlig indkomst blandt forældrene og elevernes gennemsnitlige resultater i de nationale test i dansk og matematik i henholdsvis 2. og 3. klasse.

I bilag 3: "Metode" kan du finde en tabel med den fulde liste over de variable, som vi har taget højde for. Heraf fremgår parameterestimer og signifikansniveauer også.

Figur 5.5

Benchmarkingindikator for andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i 2018/2019

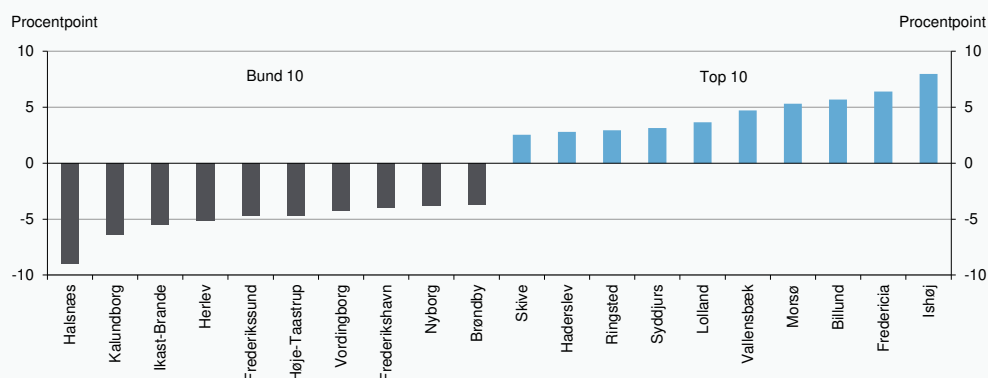
Anm.: 1. kvintil dækker over den femtedel af kommunerne, som har den højeste andel elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i 2018/2019 i forhold til, hvad man kunne forvente på baggrund af elevgrundlaget. 5. kvintil dækker omvendt over den femtedel af kommunerne, der har den laveste andel i forhold til, hvad man kunne forvente på baggrund af elevgrundlaget.

Kilde: Danmarks Statistik, STIL og egne beregninger.

I de 10 kommuner, der har de laveste benchmarkingindikatorer, er der gennemsnitligt 5,1 procentpoint færre elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, end man kunne forvente ud fra elevgrundlaget. I de 10 kommuner, der har de højeste benchmarkingindikatorer, er der gennemsnitligt 4,5 procentpoint flere, der opfylder kravet end man kunne forvente.

Figur 5.6

De ti kommuner med henholdsvis lavest og højest andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i forhold til forventet i 2018/2019

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

I bilag 1 "Sådan placerer din kommune sig" og bilag 2 "Kommunespecifikke nøgletal" kan du blandt andet se hver enkelt kommunes faktiske og forventede andel samt benchmarkingindikatoren for skoleåret 2018/2019 og 2019/2020.

6 Spørgsmål til inspiration

I denne analyse har vi undersøgt, hvor stor en andel af eleverne i 9. klasse der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i forbindelse med folkeskolens afgangseksamen. Analysen viser, at der er også store forskelle på tværs af kommunerne, når man tager højde for forskelle i elevgrundlaget. Det er derfor relevant for den enkelte kommune at følge op på resultaterne fra denne analyse. Opfølgningen kan eksempelvis tage udgangspunkt i nogle opklarende spørgsmål, som kan være med til at belyse kommunens resultater yderligere.

Spørgsmålene kan gøre det nemmere for den enkelte kommune at evaluere egen indsats og vurdere behovet for eventuelle indsatser eller ændringer i praksis. Eksempler på sådanne spørgsmål fremgår herunder. Afklaringen af disse spørgsmål kan med fordel tage udgangspunkt i de kommunespecifikke figurer og nøgletal i bilag 1 og 2.

REFLEKSIONSSPØRGSMÅL

- Hvad er andelen af elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i vores kommune, og hvordan ligger vi i forhold til landsgennemsnittet? Hvad tror vi årsagen er til, at kommunens andel enten er lavere eller højere end landsgennemsnittet?
 - Hvad er andelen af elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i vores kommune, i forhold til hvad man kunne forvente ud fra elevgrundlaget? Er andelen i overensstemmelse med vores forventninger?
 - Hvordan følger vi i kommunen op på, hvor stor en andel af eleverne, der efter 9. klasse, har adgang til erhvervsuddannelserne, og følger vi denne andel over tid?
 - Er der blandt lærerne og skolelederne sket en udvikling i fokus og tilgang til de karakterer, der bliver givet ved folkeskolens afgangseksamen, efter indførelsen af karakterkravet til erhvervsuddannelserne?
 - Er der blandt lærerne og skolelederne sket en udvikling i vurderingen af, hvorvidt det giver mening for den enkelte elev at aflægge prøve i de fag, der indgår i folkeskolens afgangseksamen, efter karakterkravet til erhvervsuddannelserne er blevet indført?
 - Hvordan sikrer vi, at andelen af elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne bliver så høj som muligt fremadrettet? Er der fx særlige grupper blandt eleverne, vi skal have et særligt fokus på?
-

Bilag

I det efterfølgende præsenteres analysens tilhørende bilag, som der løbende er refereret til i analysen. Bilagene med figurer om hvordan den enkelte kommune, region eller sygehus placerer sig er ikke særskilt tilgængeliggjort, da der i stedet refereres til de tilgængeliggjorte bilag med tabeller på kommune-, region- eller sygehusniveau hvori alle de tal, der ligger til grund for de udeladte figurbilag, kan findes.

Bilag 2: Kommunespecifikke nøgletal

Analyse af andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne

Indenrigs- og
Boligministeriets
BENCHMARKINGENHED

Publikationen kan hentes på hjemmesiden for
Indenrigs- og Boligministeriets Benchmarkingenhed:
www.benchmark.dk

Henvendelse om publikationen kan ske til kontaktpersonen
på analysen, som fremgår af hjemmesiden.

Indhold

1 Læsevejledning.....	3
2 Faktisk og forventet andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i 2018/2019.....	5
3 Faktisk og forventet andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i 2019/2020.....	8
4 Andel elever der har taget alle obligatoriske prøver ved folkeskolens afgangseksamen.....	11
5 Andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i henholdsvis matematik, dansk og folkeskolens afgangseksamen.....	14
6 Andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i skoleårene fra 2011/2012 til 2019/2020	17
7 Antal elever i 9. klasse i skoleåret 2018/2019 og 2019/2020.....	20

1 Læsevejledning

På de følgende sider præsenteres en række tabeller med kommunespecifikke nøgletal. Generelt er tallene i dette bilag afgrænset på samme måde som i hovedrapporten. I bilag 3: "Metode" er afgrænsninger og definitioner beskrevet.

Andele baseret på mindre end 5 individer er i tabellerne diskretioneret, og værdien for den enkelte kommune vil i de tilfælde derfor ikke være vist. Kommunerne Fanø, Læsø, Samsø og Ærø indgår ikke i bilaget på grund af et lavt antal elever.

Tabel 1: Faktisk og forventet andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i 2018/2019

I tabellen vises andelen af elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i 2018/2019 for hver kommune i procent.

Herudover indeholder tabellen den andel elever man kunne forvente opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne på baggrund af kommunens elevgrundlag i 2018/2019 i procent. Det forventede niveau er beregnet på baggrund af en statistisk model. Du kan læse mere om den statistiske model i hovedrapportens kapitel 5 og i bilag 3: "Metode".

Herudover indeholder tabellen benchmarkingindikatoren for 2018/2019, der viser forskellen mellem kommunes faktiske andel elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, og den forventede andel på baggrund af den enkelte kommunes elevgrundlag opgjort i procentpoint. Det er her værd at nævne, at selvom benchmarkingindikatoren for mange kommuner er relativt lav, så er små afvigelser fra det forventede niveau betydelige i denne sammenhæng, fordi størstedelen af eleverne i udgangspunktet opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne.

Tabel 2: Faktisk og forventet andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i 2019/2020

I tabel 2 fremgår de samme nøgletal som i tabel 1 blot for skoleåret 2019/2020. Det er vigtigt at være opmærksom på, at skoleåret 2019/2020 var et særligt år som følge af COVID-19 pandemien. I skoleåret 2019/2020 blev størstedelen af de normale afgangseksaminer aflyst. I stedet blev elevernes standpunktskarakterer ophøjet til afsluttende eksamenskarakterer.

Dette forhold skal man være særligt opmærksom på, når man betragter resultater fra skoleåret 2019/2020. Det gælder ikke mindst, hvis man ser på udvikling over tid, hvor resultaterne fra skoleåret 2019/2020 ikke er sammenlignelige med resultater fra tidligere år.

Tabel 3: Andel elever der har taget alle prøver ved folkeskolens afgangseksamen

Tabellen viser andelen af elever i hver enkelt kommune, der har taget alle de obligatoriske prøver ved folkeskolens afgangseksamen i henholdsvis 2018/2019 og 2019/2020 i procent. Hvis man ikke har taget alle de obligatoriske prøver ved folkeskolens afgangseksamen, opfylder man ikke karakterkravet til erhvervsuddannelserne, uafhængigt af, hvilke karakterer eleven måtte have fået i de prøver eleven eventuelt har taget.

Tabel 4: Andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i henholdsvis matematik, dansk og folkeskolens afgangseksamen

Tabellen viser andelen af elever i hver enkelt kommune, der har opfyldt de enkelte dele af karakterkravet til erhvervsuddannelserne i henholdsvis 2018/2019 og 2019/2020 i procent. De enkelte delkrav udgøres af et karakterkrav til de lovbundne prøver i dansk, de lovbundne prøver i matematik og til folkeskolens afgangseksamen.

Ligesom for det samlede karakterkrav til erhvervsuddannelserne opfylder man kun delkravene, hvis man både har taget alle de påkrævede prøver og har opnået et karaktergennemsnit på mindst 2,0 i disse. Andelen er opgjort uafhængigt af hinanden, sådan at man som elev godt kan opfylde et enkelt delkrav uafhængigt af, om man opfylder de øvrige krav.

Tabel 5: Andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i skoleårene fra 2011/2012 til 2019/2020

I tabellen vises andelen af elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i hvert enkelt skoleår fra 2011/2012 til 2019/2020 i procent. Bemærk at karakterkravet til erhvervsuddannelserne først blev indført fra skoleåret 2014/2015 og udvidet i 2017/2018. De andele der vises i tabellen, uafhængigt af hvilket skoleår der betragtes, er derfor opgjort ud fra det karakterkrav, der gjorde sig gældende fra skoleåret 2017/2018.

For ganske få kommuner dykker andelen kraftigt i et enkelt år tilbage i tid for derefter at finde tilbage på niveau. Dykket kan for disse kommuner skyldes manglende indberetninger af karakterer for en eller flere skoler til de officielle statistikker, som analysen her tager udgangspunkt i.

Tabel 6: Antal elever i 9. klasse i skoleåret 2018/2019 og 2019/2020

I tabellen fremgår analysens samlede population, det vil sige antallet af elever i 9. klasse opgjort pr. 30. april. Herudover er antallet af elever opdelt på, hvor mange elever der henholdsvis opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, og hvor mange elever der ikke opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne.

Bemærk at afgrænsningerne af populationen i nærværende analyse ikke nødvendigvis er de samme, som bruges i andre analyser og statistikker. Derfor er elevtallene heller ikke nødvendigvis de samme, selvom datakilden er den samme. I bilag 3: "Metode" har vi beskrevet, hvordan populationen i vores analyse er afgrænset.

2 Faktisk og forventet andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i 2018/2019

Tabel 1

Faktisk og forventet andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i skoleåret 2018/2019

Kommune	Faktisk andel	Forventet andel	Benchmarkingindikator
Albertslund	79,9	79,0	0,9
Allerød	95,1	93,5	1,5
Assens	87,0	85,0	2,0
Ballerup	86,8	85,6	1,2
Billund	87,0	81,3	5,7
Bornholm	78,7	81,4	-2,7
Brøndby	77,1	80,9	-3,8
Brønderslev	83,8	86,7	-2,9
Dragør	92,5	94,8	-2,4
Egedal	89,4	90,0	-0,6
Esbjerg	84,5	84,8	-0,3
Favrskov	88,4	90,7	-2,3
Faxe	83,6	84,8	-1,2
Fredensborg	90,0	90,4	-0,4
Fredericia	85,1	78,7	6,4
Frederiksberg	88,0	90,6	-2,5
Frederikshavn	77,5	81,5	-4,0
Frederikssund	83,4	88,1	-4,7
Furesø	85,3	88,9	-3,6
Faaborg-Midtfyn	81,4	79,2	2,2
Gentofte	90,9	92,7	-1,8
Gladsaxe	84,2	85,5	-1,3
Glostrup	85,3	85,0	0,3
Greve	87,8	88,3	-0,5
Gribskov	78,5	82,0	-3,5
Guldborgsund	81,5	79,8	1,7
Haderslev	80,3	77,5	2,8
Halsnæs	72,9	81,9	-9,0
Hedensted	86,3	86,8	-0,5
Helsingør	80,3	83,3	-3,1
Herlev	78,7	83,9	-5,2
Herning	87,8	86,8	1,0
Hillerød	88,4	88,4	-0,1
Hjørring	81,0	84,1	-3,1
Holbæk	77,8	80,8	-3,0
Holstebro	83,5	86,0	-2,5

Kommune	Faktisk andel	Forventet andel	Benchmarkingindikator
Horsens	86,2	86,8	-0,6
Hvidovre	86,1	86,1	-0,1
Høje-Taastrup	80,1	84,8	-4,7
Hørsholm	91,1	92,5	-1,4
Ikast-Brande	83,9	89,4	-5,5
Ishøj	82,8	74,8	8,0
Jammerbugt	83,6	84,9	-1,3
Kalundborg	72,3	78,7	-6,4
Kerteminde	87,9	87,4	0,4
Kolding	83,9	84,0	-0,1
København	86,7	84,5	2,3
Køge	87,8	86,6	1,2
Langeland	77,5	76,8	0,7
Lejre	87,3	89,2	-1,9
Lemvig	86,9	87,5	-0,5
Lolland	68,0	64,3	3,7
Lyngby-Taarbæk	92,0	93,7	-1,7
Mariagerfjord	83,3	84,1	-0,8
Middelfart	87,7	87,1	0,6
Morsø	79,6	74,3	5,3
Norddjurs	77,1	75,8	1,3
Nordfyns	85,8	86,7	-0,9
Nyborg	70,4	74,2	-3,8
Næstved	81,0	81,4	-0,4
Odder	83,1	81,1	1,9
Odense	84,5	85,1	-0,6
Odsherred	76,3	76,1	0,2
Randers	81,1	81,3	-0,2
Rebild	89,6	89,4	0,2
Ringkøbing-Skjern	87,6	88,4	-0,7
Ringsted	79,0	76,0	2,9
Roskilde	90,6	91,2	-0,7
Rudersdal	94,2	94,1	0,1
Rødovre	84,4	85,0	-0,7
Silkeborg	86,4	87,3	-1,0
Skanderborg	88,1	90,1	-1,9
Skive	86,8	84,3	2,5
Slagelse	80,6	79,2	1,5
Solrød	88,8	91,4	-2,5
Sorø	81,6	80,3	1,3
Stevns	86,0	87,1	-1,2
Struer	82,5	82,1	0,4
Svendborg	86,3	84,1	2,2

Kommune	Faktisk andel	Forventet andel	Benchmarkingindikator
Syddjurs	87,9	84,8	3,1
Sønderborg	83,4	84,6	-1,2
Thisted	81,9	83,6	-1,7
Tønder	78,3	79,8	-1,4
Tårnby	86,1	88,7	-2,6
Vallensbæk	91,7	86,9	4,7
Varde	83,3	82,6	0,7
Vejen	86,4	87,3	-0,9
Vejle	87,8	87,8	0,0
Vesthimmerlands	79,4	82,2	-2,8
Viborg	81,3	83,4	-2,1
Vordingborg	79,4	83,6	-4,2
Aabenraa	80,4	82,7	-2,3
Aalborg	85,9	86,0	-0,1
Aarhus	84,6	85,2	-0,7
Landsgennemsnit	84,6	-	-

Anm.: Landsgennemsnittet er vægtet.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

3 Faktisk og forventet andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i 2019/2020

Tabel 2

Faktisk og forventet andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i skoleåret 2019/2020

Kommune	Faktisk andel	Forventet andel	Benchmarkingindikator
Albertslund	86,8	86,4	0,5
Allerød	94,8	94,5	0,3
Assens	86,7	85,8	0,8
Ballerup	90,5	88,9	1,6
Billund	88,7	85,6	3,1
Bornholm	82,2	84,3	-2,1
Brøndby	86,3	88,4	-2,1
Brønderslev	87,1	89,2	-2,1
Dragør	94,3	98,3	-3,9
Egedal	90,6	91,9	-1,2
Esbjerg	89,9	87,7	2,2
Favrskov	89,0	92,2	-3,1
Faxe	86,3	86,7	-0,4
Fredensborg	92,6	91,9	0,7
Fredericia	84,0	77,6	6,3
Frederiksberg	91,3	91,6	-0,4
Frederikshavn	76,8	83,8	-7,0
Frederikssund	88,8	91,3	-2,5
Furesø	90,4	91,5	-1,1
Faaborg-Midtfyn	88,6	83,3	5,3
Gentofte	93,7	94,5	-0,7
Gladsaxe	89,8	90,3	-0,5
Glostrup	89,2	87,7	1,5
Greve	90,6	92,1	-1,5
Gribskov	81,9	82,3	-0,4
Guldborgsund	83,0	82,7	0,3
Haderslev	82,6	82,4	0,2
Halsnæs	82,3	83,9	-1,6
Hedensted	85,7	86,5	-0,8
Helsingør	84,6	85,8	-1,2
Herlev	86,6	88,8	-2,2
Herning	87,2	88,3	-1,2
Hillerød	89,7	89,8	-0,1
Hjørring	81,0	85,7	-4,7
Holbæk	81,3	81,7	-0,5
Holstebro	80,7	85,4	-4,7

Kommune	Faktisk andel	Forventet andel	Benchmarkingindikator
Horsens	86,0	87,3	-1,3
Hvidovre	89,1	90,8	-1,7
Høje-Taastrup	86,3	83,7	2,6
Hørsholm	92,3	91,5	0,9
Ikast-Brande	83,7	89,6	-5,9
Ishøj	79,6	78,8	0,8
Jammerbugt	89,0	88,8	0,2
Kalundborg	81,2	81,2	0,0
Kerteminde	86,3	86,8	-0,5
Kolding	86,0	86,7	-0,7
København	87,9	87,4	0,5
Køge	89,9	88,2	1,6
Langeland	93,1	85,7	7,4
Lejre	88,4	89,4	-1,0
Lemvig	87,5	88,9	-1,4
Lolland	71,7	68,6	3,1
Lyngby-Taarbæk	92,7	93,4	-0,7
Mariagerfjord	88,0	85,4	2,5
Middelfart	87,3	89,4	-2,1
Morsø	77,0	79,3	-2,3
Norddjurs	74,2	79,5	-5,3
Nordfyns	87,7	88,9	-1,2
Nyborg	81,3	81,7	-0,4
Næstved	89,2	84,3	4,8
Odder	88,6	88,3	0,3
Odense	88,9	88,0	1,0
Odsherred	80,4	78,8	1,6
Randers	84,8	86,7	-1,9
Rebild	91,1	92,0	-0,9
Ringkøbing-Skjern	83,8	85,4	-1,6
Ringsted	83,6	85,6	-2,0
Roskilde	89,1	92,3	-3,2
Rudersdal	95,4	96,1	-0,7
Rødovre	85,6	85,6	0,0
Silkeborg	89,2	89,5	-0,3
Skanderborg	91,8	93,5	-1,7
Skive	88,3	88,2	0,1
Slagelse	82,0	80,5	1,6
Solrød	92,7	94,2	-1,5
Sorø	86,6	85,4	1,1
Stevns	81,4	83,9	-2,5
Struer	83,6	84,0	-0,4
Svendborg	85,9	86,4	-0,5

Kommune	Faktisk andel	Forventet andel	Benchmarkingindikator
Syddjurs	86,5	84,5	2,0
Sønderborg	85,8	86,9	-1,0
Thisted	80,4	84,6	-4,2
Tønder	76,3	83,3	-7,0
Tårnby	90,5	93,0	-2,5
Vallensbæk	93,6	92,0	1,6
Varde	87,8	86,1	1,7
Vejen	86,3	88,3	-2,1
Vejle	87,1	89,1	-2,0
Vesthimmerlands	86,9	85,5	1,4
Viborg	86,8	88,3	-1,6
Vordingborg	84,8	84,3	0,4
Aabenraa	85,6	86,1	-0,5
Aalborg	87,1	88,3	-1,2
Aarhus	85,9	87,0	-1,2
Landsgennemsnit	87,0	-	-

Anm.: Landsgennemsnittet er vægtet.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

4 Andel elever der har taget alle obligatoriske prøver ved folkeskolens afgangseksamen

Tabel 3

Andel elever der har taget alle obligatoriske prøver ved folkeskolens afgangseksamen

Kommune	2018/2019	2019/2020
Albertslund	85	91
Allerød	95	95
Assens	89	92
Ballerup	90	94
Billund	89	92
Bornholm	86	87
Brøndby	85	92
Brønderslev	86	89
Dragør	94	96
Egedal	91	94
Esbjerg	88	93
Favrskov	90	91
Faxe	88	89
Fredensborg	91	94
Fredericia	90	89
Frederiksberg	90	93
Frederikshavn	81	83
Frederikssund	87	93
Furesø	88	92
Faaborg-Midtfyn	87	91
Gentofte	92	94
Gladsaxe	87	91
Glostrup	89	93
Greve	90	93
Gribskov	82	85
Guldborgsund	87	90
Haderslev	87	85
Halsnæs	81	88
Hedensted	89	91
Helsingør	83	89
Herlev	85	88
Herning	90	90
Hillerød	92	92
Hjørring	85	88
Holbæk	84	86
Holstebro	87	85
Horsens	90	90

Kommune	2018/2019	2019/2020
Hvidovre	92	93
Høje-Taastrup	86	90
Hørsholm	92	93
Ikast-Brande	88	88
Ishøj	88	86
Jammerbugt	89	94
Kalundborg	81	89
Kerteminde	89	89
Kolding	86	89
København	90	91
Køge	90	92
Langeland	83	100
Lejre	92	92
Lemvig	89	90
Lolland	73	81
Lyngby-Taarbæk	94	93
Mariagerfjord	87	90
Middelfart	91	91
Morsø	88	80
Norddjurs	79	78
Nordfyns	91	90
Nyborg	78	85
Næstved	85	91
Odder	85	90
Odense	88	91
Odsherred	81	84
Randers	83	89
Rebild	91	91
Ringkøbing-Skjern	90	85
Ringsted	84	89
Roskilde	93	91
Rudersdal	95	97
Rødovre	90	87
Silkeborg	89	90
Skanderborg	90	93
Skive	88	91
Slagelse	84	85
Solrød	89	95
Sorø	86	88
Stevns	89	87
Struer	85	85
Svendborg	90	88
Syddjurs	90	88

Kommune	2018/2019	2019/2020
Sønderborg	87	89
Thisted	84	83
Tønder	81	80
Tårnby	91	93
Vallensbæk	95	94
Varde	88	92
Vejen	89	89
Vejle	90	91
Vesthimmerlands	83	91
Viborg	84	91
Vordingborg	89	90
Aabenraa	86	89
Aalborg	90	89
Aarhus	88	90
Landsgennemsnit	88	90

Anm.: Landsgennemsnittet er vægtet.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

5 Andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i henholdsvis matematik, dansk og folkeskolens afgangseksamen

Tabel 4

Andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i henholdsvis matematik, dansk og folkeskolens afgangseksamen

Kommune	Matematik 2018/2019	Dansk 2018/2019	Folkeskolens afgangseksamen 2018/2019	Matematik 2019/2020	Dansk 2019/2020	Folkeskolens afgangseksamen 2019/2020
Albertslund	85	86	83	89	93	89
Allerød	97	98	95	98	98	95
Assens	89	89	89	89	88	89
Ballerup	91	91	89	93	93	91
Billund	89	89	87	91	90	90
Bornholm	83	87	84	87	88	84
Brøndby	83	85	81	94	94	89
Brønderslev	91	90	84	93	92	88
Dragør	96	97	93	-	-	-
Egedal	94	93	90	94	94	92
Esbjerg	90	90	87	93	93	91
Favrskov	91	92	90	93	92	90
Faxe	89	89	87	92	91	88
Fredensborg	94	93	91	96	96	93
Fredericia	90	90	88	89	88	86
Frederiksberg	91	92	90	94	93	92
Frederikshavn	84	83	80	85	81	80
Frederikssund	89	90	86	93	94	90
Furesø	91	92	87	93	93	92
Faaborg-Midtfyn	86	88	84	93	91	90
Gentofte	92	93	92	94	94	94
Gladsaxe	89	90	86	93	92	91
Glostrup	90	90	87	92	91	91
Greve	94	92	90	94	93	92
Gribskov	83	84	81	86	85	84
Guldborgsund	85	86	85	89	87	85
Haderslev	87	87	84	87	85	83
Halsnæs	79	82	80	87	87	85
Hedensted	92	92	87	92	90	87
Helsingør	87	86	82	88	88	86
Herlev	88	91	82	94	93	87
Herning	91	91	89	91	91	88
Hillerød	92	93	91	93	93	90

Kommune	Matematik 2018/2019	Dansk 2018/2019	Folkeskolens afgangseksa- men 2018/2019	Matematik 2019/2020	Dansk 2019/2020	Folkeskolens afgangseksa- men 2019/2020
Hjørring	87	87	85	88	86	84
Holbæk	82	85	82	87	87	83
Holstebro	88	87	85	87	84	82
Horsens	92	91	89	91	91	87
Hvidovre	90	90	90	93	93	90
Høje-Taastrup	86	87	85	90	92	88
Hørsholm	92	93	92	95	94	93
Ikast-Brande	89	89	87	89	88	85
Ishøj	89	88	85	83	84	84
Jammerbugt	89	89	86	93	93	91
Kalundborg	83	82	78	89	85	84
Kerteminde	93	94	89	92	91	88
Kolding	90	89	85	91	91	88
København	90	92	89	91	91	89
Køge	93	93	89	94	94	90
Langeland	83	81	83	-	-	-
Lejre	91	95	91	91	92	91
Lemvig	90	87	88	90	89	90
Lolland	78	80	72	82	82	76
Lyngby-Taarbæk	94	95	93	94	94	93
Mariagerfjord	90	91	85	94	93	89
Middelfart	92	92	90	92	91	89
Morsø	85	90	85	84	82	77
Norddjurs	86	85	79	81	80	76
Nordfyns	89	90	89	89	90	88
Nyborg	81	79	76	89	87	84
Næstved	87	86	83	92	91	90
Odder	89	85	84	94	92	89
Odense	88	89	87	92	91	90
Odsherred	83	84	79	86	84	82
Randers	87	87	83	90	90	86
Rebild	93	94	91	96	95	91
Ringkøbing-Skjern	92	91	89	87	86	84
Ringsted	84	84	82	91	88	85
Roskilde	93	93	92	94	93	90
Rudersdal	95	96	95	96	96	96
Rødovre	91	94	88	93	91	86
Silkeborg	89	90	88	92	92	90
Skanderborg	93	92	89	95	95	92
Skive	90	89	88	90	90	90
Slagelse	88	88	83	90	88	84
Solrød	95	94	89	94	94	94
Sorø	87	89	84	91	91	87

Kommune	Matematik 2018/2019	Dansk 2018/2019	Folkeskolens afgangseksa- men 2018/2019	Matematik 2019/2020	Dansk 2019/2020	Folkeskolens afgangseksa- men 2019/2020
Stevns	93	91	87	91	86	84
Struer	86	85	84	87	86	85
Svendborg	90	91	89	90	90	87
Syddjurs	93	92	88	90	89	86
Sønderborg	89	88	85	91	90	87
Thisted	89	89	83	88	88	82
Tønder	81	83	79	85	80	78
Tårnby	91	91	90	94	93	91
Vallensbæk	94	94	93	94	94	94
Varde	88	87	86	91	91	89
Vejen	92	91	88	90	92	88
Vejle	91	90	89	91	91	89
Vesthimmerlands	85	86	83	92	90	89
Viborg	89	87	83	92	90	88
Vordingborg	84	86	84	89	87	86
Aabenraa	84	85	83	92	91	87
Aalborg	89	90	89	91	91	88
Aarhus	89	89	86	91	90	87
Landsgennemsnit	89	90	87	91	91	88

Anm.: Landsgennemsnittet er vægtet.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

6 Andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i skoleårene fra 2011/2012 til 2019/2020

Tabel 5

Andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i skoleårene fra 2011/2012 til 2019/2020

Kommune	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
Albertslund	70	73	69	70	67	62	77	80	87
Allerød	90	89	92	88	87	87	88	95	95
Assens	83	80	78	87	87	88	84	87	87
Ballerup	65	77	78	81	87	84	87	87	90
Billund	85	90	83	89	84	86	87	87	89
Bornholm	74	80	77	77	75	78	69	79	82
Brøndby	71	61	68	74	75	75	78	77	86
Brønderslev	84	84	83	81	81	78	87	84	87
Dragør	94	94	91	92	91	93	95	92	94
Egedal	86	81	89	90	86	87	89	89	91
Esbjerg	83	80	81	83	84	82	84	84	90
Favrskov	87	86	87	87	83	87	88	88	89
Faxe	71	77	73	79	74	76	79	84	86
Fredensborg	79	82	84	83	86	86	86	90	93
Fredericia	79	77	79	83	78	81	80	85	84
Frederiksberg	82	83	79	86	80	77	85	88	91
Frederikshavn	77	80	81	74	79	77	78	78	77
Frederikssund	78	78	82	82	84	83	82	83	89
Furesø	87	86	88	91	87	85	88	85	90
Faaborg-Midtfyn	77	77	76	77	82	79	82	81	89
Gentofte	81	93	88	85	91	88	89	91	94
Gladsaxe	82	85	84	83	84	82	86	84	90
Glostrup	84	80	78	79	73	79	82	85	89
Greve	76	80	80	73	82	78	84	88	91
Gribskov	78	73	75	78	78	76	82	78	82
Guldborgsund	78	79	77	71	80	78	78	82	83
Haderslev	74	74	71	75	73	75	76	80	83
Halsnæs	74	72	77	74	79	75	76	73	82
Hedensted	81	78	79	84	85	83	83	86	86
Helsingør	77	76	79	80	77	75	76	80	85
Herlev	73	77	81	55	79	78	83	79	87
Herning	83	84	83	84	82	77	86	88	87
Hillerød	79	85	82	85	87	84	83	88	90
Hjørring	77	76	81	84	82	69	85	81	81

Kommune	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
Holbæk	77	72	74	72	74	75	72	78	81
Holstebro	75	77	78	77	75	77	87	83	81
Horsens	77	75	79	78	81	79	83	86	86
Hvidovre	74	80	80	85	79	79	84	86	89
Høje-Taastrup	68	66	64	70	77	71	77	80	86
Hørsholm	89	92	91	73	91	90	92	91	92
Ikast-Brande	80	83	79	86	80	81	80	84	84
Ishøj	71	69	75	77	66	71	74	83	80
Jammerbugt	81	81	80	82	71	82	89	84	89
Kalundborg	74	72	70	77	70	69	73	72	81
Kerteminde	77	82	82	85	87	80	84	88	86
Kolding	79	80	79	87	85	83	85	84	86
København	72	73	73	76	78	77	83	87	88
Køge	83	79	83	85	85	84	89	88	90
Langeland	74	80	82	81	72	64	80	77	93
Lejre	84	83	87	92	81	83	84	87	88
Lemvig	82	82	89	82	60	87	88	87	88
Lolland	66	67	64	72	67	66	70	68	72
Lynby-Taarbæk	88	88	91	89	89	92	90	92	93
Mariagerfjord	83	81	86	83	83	85	83	83	88
Middelfart	77	83	83	88	84	84	88	88	87
Morsø	71	72	81	80	71	71	81	80	77
Norddjurs	77	77	78	75	76	71	72	77	74
Nordfyns	77	82	84	82	82	81	84	86	88
Nyborg	76	82	74	83	73	74	75	70	81
Næstved	79	80	79	81	75	82	79	81	89
Odder	82	80	50	80	84	84	85	83	89
Odense	79	77	80	79	81	83	84	85	89
Odsherred	72	73	75	83	77	77	76	76	80
Randers	80	78	79	83	70	75	77	81	85
Rebild	86	79	85	82	86	84	88	90	91
Ringkøbing-Skjern	79	74	82	83	71	76	83	88	84
Ringsted	73	72	74	75	75	76	76	79	84
Roskilde	86	88	86	89	87	86	89	91	89
Rudersdal	93	88	88	93	93	90	92	94	95
Rødovre	73	80	80	84	83	66	80	84	86
Silkeborg	83	85	85	87	86	80	86	86	89
Skanderborg	81	83	84	84	85	88	88	88	92
Skive	80	81	85	85	86	83	81	87	88
Slagelse	71	76	74	76	70	69	74	81	82
Solrød	85	85	87	48	85	87	91	89	93
Sorø	77	79	72	84	78	77	80	82	87
Stevns	58	71	74	78	80	79	78	86	81

Kommune	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
Struer	77	84	82	79	78	81	78	83	84
Svendborg	78	78	82	85	85	79	86	86	86
Syddjurs	83	81	83	83	84	83	84	88	86
Sønderborg	77	81	79	82	82	77	79	83	86
Thisted	83	76	77	81	78	78	83	82	80
Tønder	61	75	72	79	80	73	80	78	76
Tårnby	84	79	81	85	84	70	87	86	90
Vallensbæk	86	82	86	73	89	91	89	92	94
Varde	84	86	82	86	85	81	85	83	88
Vejen	79	82	82	83	80	82	85	86	86
Vejle	78	78	82	82	81	79	82	88	87
Vesthimmerlands	80	79	76	82	78	73	79	79	87
Viborg	82	81	82	85	84	84	85	81	87
Vordingborg	74	75	79	78	72	72	76	79	85
Aabenraa	80	78	78	80	80	77	79	80	86
Aalborg	82	82	81	84	86	80	82	86	87
Aarhus	77	82	81	81	81	82	84	85	86
Lands gennemsnit	79	80	80	81	81	80	83	85	87

Anm.: Lands gennemsnittet er vægtet.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

7 Antal elever i 9. klasse i skoleåret 2018/2019 og 2019/2020

Tabel 6

Antal elever i 9. klasse i skoleåret 2018/2019 og 2019/2020

Kommune	Skoleåret 2018/2019			Skoleåret 2019/2020		
	Antal elever	Antal elever der opfylder karakterkravet	Antal elever der ikke opfylder karakterkravet	Antal elever	Antal elever der opfylder karakterkravet	Antal elever der ikke opfylder karakterkravet
Albertslund	293	234	59	273	237	36
Allerød	324	308	16	325	308	17
Assens	384	334	50	368	319	49
Ballerup	493	428	65	515	466	49
Billund	238	207	31	230	204	26
Bornholm	296	233	63	270	222	48
Brøndby	358	276	82	299	258	41
Brønderslev	340	285	55	357	311	46
Dragør	159	147	12	159	150	9
Egedal	545	487	58	556	504	52
Esbjerg	915	773	142	1.017	914	103
Favrskov	596	527	69	657	585	72
Faxe	336	281	55	343	296	47
Fredensborg	419	377	42	367	340	27
Fredericia	484	412	72	474	398	76
Frederiksberg	584	514	70	641	585	56
Frederikshavn	489	379	110	483	371	112
Frederikssund	410	342	68	464	412	52
Furesø	408	348	60	429	388	41
Faaborg-Midtfyn	381	310	71	422	374	48
Gentofte	616	560	56	670	628	42
Gladsaxe	596	502	94	568	510	58
Glostrup	211	180	31	185	165	20
Greve	525	461	64	541	490	51
Gribskov	330	259	71	337	276	61
Guldborgsund	530	432	98	500	415	85
Haderslev	432	347	85	436	360	76
Halsnæs	291	212	79	311	256	55
Hedensted	474	409	65	496	425	71
Helsingør	654	525	129	713	603	110
Herlev	267	210	57	268	232	36
Herning	705	619	86	763	665	98
Hillerød	508	449	59	535	480	55

Kommune	Antal elever	Antal elever der opfylder karakterkravet	Antal elever der ikke opfylder karakterkravet	Antal elever	Antal elever der opfylder karakterkravet	Antal elever der ikke opfylder karakterkravet
Hjørring	537	435	102	547	443	104
Holbæk	527	410	117	587	477	110
Holstebro	430	359	71	405	327	78
Horsens	803	692	111	769	661	108
Hvidovre	509	438	71	497	443	54
Høje-Taastrup	422	338	84	461	398	63
Hørsholm	214	195	19	222	205	17
Ikast-Brande	342	287	55	356	298	58
Ishøj	192	159	33	201	160	41
Jammerbugt	360	301	59	354	315	39
Kalundborg	358	259	99	393	319	74
Kerteminde	231	203	28	234	202	32
Kolding	880	738	142	769	661	108
København	3.000	2.602	398	3.246	2.854	392
Køge	666	585	81	632	568	64
Langeland	102	79	23	87	81	6
Lejre	244	213	31	302	267	35
Lemvig	168	146	22	168	147	21
Lolland	278	189	89	297	213	84
Lyngby-Taarbæk	563	518	45	536	497	39
Mariagerfjord	389	324	65	383	337	46
Middelfart	351	308	43	362	316	46
Morsø	167	133	34	148	114	34
Norddjurs	301	232	69	283	210	73
Nordfyns	253	217	36	252	221	31
Nyborg	250	176	74	257	209	48
Næstved	732	593	139	804	717	87
Odder	201	167	34	166	147	19
Odense	1.597	1.350	247	1.564	1.391	173
Odsherred	236	180	56	214	172	42
Randers	699	567	132	783	664	119
Rebild	328	294	34	293	267	26
Ringkøbing-Skjern	364	319	45	425	356	69
Ringsted	290	229	61	275	230	45
Roskilde	848	768	80	897	799	98
Rudersdal	688	648	40	565	539	26
Rødovre	326	275	51	341	292	49
Silkeborg	1.019	880	139	926	826	100
Skanderborg	700	617	83	728	668	60
Skive	425	369	56	505	446	59
Slagelse	733	591	142	746	612	134
Solrød	242	215	27	286	265	21

Kommune	Antal elever	Antal elever der opfylder karakterkravet	Antal elever der ikke opfylder karakterkravet	Antal elever	Antal elever der opfylder karakterkravet	Antal elever der ikke opfylder karakterkravet
Sorø	283	231	52	290	251	39
Stevns	171	147	24	177	144	33
Struer	189	156	33	220	184	36
Svendborg	488	421	67	474	407	67
Syddjurs	372	327	45	340	294	46
Sønderborg	664	554	110	628	539	89
Thisted	415	340	75	449	361	88
Tønder	226	177	49	232	177	55
Tårnby	431	371	60	409	370	39
Vallensbæk	144	132	12	157	147	10
Varde	425	354	71	426	374	52
Vejen	447	386	61	451	389	62
Vejle	985	865	120	1.035	902	133
Vesthimmerlands	277	220	57	282	245	37
Viborg	906	737	169	968	840	128
Vordingborg	398	316	82	361	306	55
Aabenraa	465	374	91	492	421	71
Aalborg	1.670	1.435	235	1.628	1.418	210
Aarhus	2.482	2.099	383	2.557	2.196	361
Landsplan	48.097	40.691	7.406	48.913	42.535	6.378

Anm.: Landsplanstallene indeholder også elever fra Læsø, Fanø, Samsø og Ærø, hvorfor tallene i rækken Landsplan er højere end summen af eleverne i de 94 kommuner, der er vist i tabellen.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Bilag 3: Metode

Analyse af andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne

Indenrigs- og
Boligministeriets

BENCHMARKINGENHED

Publikationen kan hentes på hjemmesiden for
Indenrigs- og Boligministeriets Benchmarkingenhed:
www.benchmark.dk

Henvendelse om publikationen kan ske til kontaktpersonen
på analysen, som fremgår af hjemmesiden.

Indhold

1 Population og hovedindikator.....	3
1.1 Analysens population.....	3
1.2 Adgangskrav til erhvervsuddannelserne 2018/2019.....	4
1.3 Andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne.....	6
1.4 Særligt om skoleåret 2019/2020.....	6
1.5 Opgørelse af segregerede elever.....	6
2 Regressionsanalyse.....	8
2.1 Regressionsanalyse for skoleåret 2018/2019.....	8
2.2 Regressionsanalyse over skoleåret 2019/2020.....	12
2.3 Individkarakteristika i regressionsanalyserne.....	17
3 Benchmarkinganalyse.....	18
3.1 Etablering af benchmarkingindikatorerne.....	18
3.2 Opmærksomhedspunkter ved benchmarking.....	18

1 Population og hovedindikator

1.1 Analysens population

Analysens population er elever i 9. klasse i de kommunale grundskoletyper, dvs. folkeskoler, kommunale ungdomsskoler, specialskoler samt dagbehandlingstilbud og behandlingshjem. Privatskoler og frie grundskoler, efterskoler og efterskoler med særlige tilbud er ikke en del af populationen. Denne afgrænsning er valgt med udgangspunkt i analysens formål om at sætte fokus på de resultater eleverne opnår på skoler, hvor kommunerne generelt har ansvaret for driften af skolerne. Herudover kan det nævnes, at privatister og elever i modtagelsesklasser ikke indgår i analysen¹.

Vi ser alene på elever i 9. klasse, som man oftest gør i analyser på skoleområdet, da 10. klasse ikke er omfattet af undervisningspligten. Således er det frivilligt, hvorvidt man vil i 10. klasse eller ej, og det er forskelligt mellem kommunerne, hvor mange af eleverne, der vælger at gå i 10. klasse. Hvis 10. klasseelever indgik i analysen, ville der derfor være en risiko for at kulturen i kommunerne for, hvorvidt man går i 10. klasse, ville påvirke kommunernes resultater i den benchmarkinganalyse, som vi præsenterer i hovedrapportens kapitel 5.

Populationen opgøres pr. 30. april for at få et retvisende billede af elevbestanden ved indgangen til eksamensperioden i maj og juni i 9. klasse. Herudover er populationen afgrænset til 14- til 17-årige. Elevernes alder er opgjort pr. 1. januar, dvs. midt i skoleåret². Vi betragter perioden fra skoleåret 2011/2012 til 2019/2020.

De konkrete kriterier for, hvornår en elev indgår i populationen, samt hvilke registre informationerne stammer fra, fremgår af tabel 1.

Tabel 1

Afgrænsning af populationen

Kriterier	Afgrænsning	Register fra DST
Eleven går på skolen den 30. april	Starttidspunkt er senest den 30. april det pågældende skoleår og sluttidspunkt er tidligst den 30 april.	KOTRE
Eleven går på en kommunal grundskoletype	Institutionstype = 1012, 1014, 1015 eller 1016	KOTRE
Eleven går i 9. klasse	Uddannelsesdel er lig med 29.	KOTRE
Eleven er fra 14 til og med 17 år.	Elevens alder opgjort den 1. januar i det år, eleven går i 9. klasse.	KOTRE og BEF

Betalingskommune

Den enkelte elevs resultater tilskrives den kommune, der har betalingsansvaret for eleven, hvilket for størstedelen af eleverne svarer til deres bopælskommune. Vi har for det første valgt ikke at fordele eleverne ud fra bopælskommune, da anbragte børn og unge i så fald ville blive tilskrevet

¹ I forbindelse med udarbejdelsen af den benchmarkinganalyse, som vi præsenterer i hovedrapportens kapitel 5, har vi i en statistiske model undersøgt, om andelen af privat- og friskoleelever i den enkelte kommune er med til at forklare variationen i, om eleverne opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne eller ej. Det viser sig ikke at være tilfældet. Det hænger formentlig sammen med, at vi i benchmarkinganalysen tager højde for en række forskellige individkarakteristika. Derfor kan den bias, som man kunne have en hypotese om, at udeladelsen af privat- og friskoleelever ville skabe, siges allerede at være taget hånd om.

² Disse valg følger Børne- og Undervisningsministeriets. Se eksempelvis <https://www.uvm.dk/publikationer/2021/210112-elever-der-ikke-aflaegger-alle-obligatoriske-9-klasseproever>

den kommune, som det enkelte anbringelsestilbud er placeret i, hvormed der ville ske en koncentration af anbragte elever i bestemte kommuner.

Fordelingen af elever ud fra betalingskommune og ikke beliggenhedskommunen er valgt, da segregerede specialklasse- og specialskoleelever indgår i populationen. Elever på særligt specialskoler kan komme fra forskellige kommuner, da det er begrænset, hvor mange specialiserede tilbud der findes. Dermed vil der ske en skæv fordeling af segregerede specialklasse- og specialskoleelever på tværs af kommuner, hvis man fordeler eleverne ud fra de enkelte skolars beliggenhed. Valget af betalingskommune betyder, at nogle normalklasseelevers resultater vil blive tilskrevet en anden kommune, end den hvor elevens skole er placeret. Selvom dette metodevalg ikke ligger direkte i forlængelse af analysens formål om at sætte fokus på eleverne på de skoler, hvor kommunerne står for driften, vurderes det at være mest korrekt, da elever, der modtager segregeret specialundervisning, udgør en forholdsmæssig stor andel af de elever, der ikke opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne.

1.2 Adgangskrav til erhvervsuddannelserne 2018/2019

For at få direkte adgang til erhvervsuddannelserne skal eleverne i forbindelse med afslutningen på 9. klasse opfylde følgende adgangskrav³:

- Blive vurderet uddannelsesparat ved afslutningen af 9. klasse
- Bestå folkeskolens afgangseksamen (se boks på næste side)
- Få mindst 2,0 i gns. af karaktererne i dansk (skriftlig og mundtlig) ved 9. klassesprøverne⁴.
- Få mindst 2,0 i gns. af karaktererne i matematik (skriftlig) ved 9. klassesprøverne⁵.
- Senest 1. marts sende ansøgning samt studievalsportfolio via Optagelse.dk

Det er også muligt at få direkte adgang til erhvervsuddannelserne, hvis man har en uddannelsesaftale med en virksomhed, der omfatter grundforløbet. Hvis man ikke opfylder adgangskravene, kan man forsøge at komme ind via en optagelsesprøve og en samtale på erhvervsskolen. Det er også muligt at søge ind på baggrund af resultater opnået i 10. klasse, hvorfra det også er muligt at tage folkeskolens afgangseksamen⁶. I denne analyse er der alene fokus på, om eleverne i 9. klasse i forbindelse med afgangseksamen opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne eller ej. Karakterkravet udgøres af de tre delkrav beskrevet ovenfor til folkeskolens afgangseksamen, dansk og matematik.

Det er vigtigt at understrege, at vi tager udgangspunkt i de karakterkrav til erhvervsuddannelserne, der gjorde sig gældende fra skoleåret 2017/2018. Når vi opgør andelen af elever, der opfyldte karakterkravet til erhvervsuddannelserne i fx 2011/2012 eller 2015/2016, er der altså også her tale om en opgørelse baseret på de krav, der gjorde sig gældende fra 2017/2018. Vi har dermed brugt samme definition af karakterkravet for hele den undersøgte periode, for at kunne sammenligne udviklingen over tid, selvom karakterkravet først blev indført fra 2014/2015 og sidenhen er blevet udvidet.

³ <https://www.ug.dk/uddannelser/artikleromuddannelser/omhvervsuddannelser/adgangskrav-til-erhvervsuddannelserne>

⁴ De lovbundne prøver i dansk består af dansk mundtligt og skriftlig dansk, der i udregningen af gennemsnittet i dansk tæller lige meget. Skriftlig dansk består dog af 3 delprøver: læsning, retskrivning, skriftlig fremstilling. Karakteren i skriftlig dansk udregnes til en samlet karakter, hvor karaktererne i læsning og retskrivning hver tæller 25 procent, og prøven i skriftlig fremstilling tæller 50 procent.

⁵ De lovbundne prøver i matematik består af 2 delprøver: Skriftlig matematik med hjælpemidler og skriftlig matematik uden hjælpemidler. I skriftlig matematik udregner man en samlet karakter, hvor karakteren i prøven med hjælpemidler og karakteren i prøven uden hjælpemidler hver tæller 50 procent.

⁶ På hjemmesiden www.ug.dk fremgår adgangskravene til erhvervsuddannelserne, hvis man er elev i 10. klasse.

FOLKESKOLENS AFGANGSEKSAMEN SKOLEÅRET 2018/2019

For at bestå folkeskolens afgangseksamen skal eleven aflægge 7 obligatoriske prøver. Eleven skal opnå en gennemsnitskarakter på mindst 2,0 i prøverne. De obligatoriske prøver består af fem lovbundne prøver og to udtræksprøver, en fra den humanistiske fagblok og en fra den naturfaglige fagblok.

De lovbundne prøver består af:

- Dansk, mundtlig
- Dansk, skriftlig (3 delprøver: Læsning, retskrivning og skriftlig fremstilling)
- Matematik, skriftlig (2 delprøver: Med hjælpemidler og uden hjælpemidler)
- Engelsk, mundtlig
- Fællesprøve i fysik/kemi, biologi og geografi, mundtlig

De to udtræksprøver udtrækkes blandt følgende fag:

Humanistisk fagblok

- Engelsk, skriftlig
- Tysk/fransk, skriftlig
- Tysk/fransk, mundtlig
- Historie, mundtlig
- Samfundsfag, mundtlig
- Kristendomskundskab, mundtlig

Naturfaglig fagblok

- Biologi, skriftlig
- Geografi, skriftlig
- Matematik, mundtlig
- Idræt, mundtlig
- Fysik/kemi, skriftlig

Ved beregning af gennemsnittet ved folkeskolens afgangseksamen indgår én karakter for skriftlig dansk og én karakter for skriftlig matematik, selvom skriftlig dansk og matematik består af flere delprøver. Herudover indgår én karakter for hver af de øvrige lovbundne prøver og prøverne i udtræksfagene.

Karakteren i skriftlig dansk og skriftlig matematik beregnes som et gennemsnit af delprøverne. Karakteren i læsning og karakteren i retskrivning tæller hver især 0,25, mens karakteren i skriftlig fremstilling tæller 0,5 ved udregningen af den samlede karakter i skriftlig dansk. Hver karakter i delprøverne i matematik tæller 0,5 ved udregningen af den samlede karakter i skriftlig matematik.

Elever der ikke tager alle obligatoriske prøver kan ikke bestå folkeskolens afgangseksamen. Også selvom det sker på baggrund af fritagelse.

Kilde: www.uddannelsesguiden.dk

Ny ændring af folkeskolens afgangseksamen

Det skal nævnes, at folkeskolens afgangseksamen er blevet ændret, så eleverne i 7. klasse skal vælge mindst et 2-årigt praktisk eller musisk valgfag, der afsluttes med en prøve i 8. klasse. Hvis man ikke har aflagt prøve i det praktiske eller musiske valgfag, kan man ikke bestå folkeskolens afgangseksamen, og dermed opfylder man ikke karakterkravet til erhvervsuddannelserne. Ændringen har betydning for de elever, der afslutter 9. klasse i skoleåret 2020/2021 og frem. Ændringen har dermed ikke betydning for den periode, som vi betragter i denne analyse – 2011/2012 til 2019/2020.

Det skal også nævnes, at det ikke er muligt at inkludere skoleåret 2020/2021 i analysen, da de relevante data fra fx elevregistret ikke var tilgængelige ved analysens udarbejdelse. Herudover ville det ikke være muligt at føre reglerne, der er gældende for eleverne i 2020/2021, tilbage i tid, da det langt fra er alle elever, der har taget en prøve i de praktiske og musiske fag inden 2020/2021.

1.3 Andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne

I analysen er der fokus på karakterkravet for adgang til erhvervsuddannelserne efter 9. klasse. Således indgår øvrige adgangskrav og optagelsesmuligheder ikke i analysen. Karakterkravet til erhvervsuddannelserne er beskrevet i forrige afsnit. Hovedindikatoren i nærværende analyse er andelen af elever i 9. klasse der, opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne i forbindelse med afgangseksamen. Andelen opgøres i procent og udregnes således:

$$\frac{\text{Antal elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne}}{\text{Alle elever}} \times 100$$

Rent datamæssigt tager opgørelsen af andelen af elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne udgangspunkt i elevregistret KOTRE, der er sammenkørt med karakterregistret UDFK. Hvis en elev kun findes i elevregisteret, vil eleven ikke have opfyldt karakterkravet til erhvervsuddannelserne, da eleven dermed ikke har taget nogen eksaminer i det betragtede skoleår. Indgår en elev i karakterregistret, men ikke i elevregistret, er eleven frasortet. Denne fremgangsmåde bruges blandt andet af Børne- og Undervisningsministeriet.

1.4 Særligt om skoleåret 2019/2020

Som følge af COVID-19 pandemien blev det besluttet at aflyse størstedelen af de normale afgangseksaminer i skoleåret 2019/2020. I stedet blev elevernes standpunktskarakterer ophøjet delvist til afsluttende eksamenskarakterer⁷. Dette forhold skal man være særligt opmærksom på, når man betragter resultater fra skoleåret 2019/2020. Det gælder ikke mindst, hvis man ser på udvikling over tid, hvor resultaterne fra skoleåret 2019/2020 ikke er sammenlignelige med resultater fra tidligere år.

At vi har valgt at vise resultaterne fra 2019/2020, på trods af de særlige omstændigheder i det år, skyldes, at det er de nyeste tal, hvorfor det alene af den grund er værd at betragte 2019/2020-resultaterne. Men man bør altså betragte resultaterne fra 2019/2020 med forbehold for, at eleverne afsluttede 9. klasse på en helt ekstraordinær måde. Derfor er der i analysen også primært fokus på skoleåret 2018/2019.

1.5 Opgørelse af segregerede elever

I analysen afgrænses segregerede specialundervisningselever til elever, der modtager specialundervisning i segregerede undervisningstilbud, dvs. enten i en specialklasse på en folkeskole eller på en specialske, et dagbehandlingstilbud eller et behandlingshjem. Konkret registreres en elev som en segregeret specialundervisningselev, hvis eleven opfylder et af de to kriterier i tabel 2.

⁷ Bekendtgørelsen om afløsning af prøverne kan findes her: <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2020/501>

Tabel 2**Afgrænsning af segregerede specialundervisningselever**

Kriterier	Afgrænsning	Register
Eleven går i en specialklasse	Klasstype = 50 ("Specialklasse")	UDSP
Eleven går i skole på en specialskole, et dagbehand- lingstilbud eller et behand- lingshjem	Institutionstype = 1015 eller 1016 ("Specialskoler for børn" eller "Dagbehandlingstilbud og behandlingshjem")	KOTRE

Den anvendte opgørelsesmetode af segregerede elever følger Styrelsen for IT og Lærings opgørelsesmetode og tager udgangspunkt i afgrænsningerne, herunder også opgørelsestidspunktet, fra vores benchmarkinganalyse af andel segregerede specialundervisningselever i kommunerne, der kan findes på vores hjemmeside www.benchmark.dk. Heri er opgørelsesmetoden af segregerede elever uddybet.

2 Regressionsanalyse

I analysen har vi taget højde for forskelle i kommunernes elevgrundlag fx hver enkelt elevs individuelle karakteristika, forældrekarakteristika, søskendekarakteristika og variable på skoleniveau. Det er også det, vi i andre sammenhænge kalder for kommunens rammevilkår⁸. Variable på skoleniveau dækker over forskellige andele og gennemsnit, der fx siger noget om den gennemsnitlige indkomst blandt elevernes forældre på skolen⁹. Skoleniveauet er medtaget, fordi omgivelserne og miljøet på skolen også kan påvirke den enkelte elevs faglige niveau og dermed sandsynlighed for at opfylde karakterkravet til erhvervsuddannelserne. Vi har også forsøgt at inkludere et kommuneniveau (rammevilkår på kommuneniveau), men undersøgelsen viste, at kommuneniveauet i forhold til vores statistiske model ikke har betydning for andelen af elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelse.

For at identificere og tage højde for alle disse variable, der har betydning for andelen af elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, har vi lavet en regressionsanalyse. Regressionsanalysen er baseret på en statistisk model, nærmere bestemt en logistisk multilevel-model¹⁰. Multilevel-modeller anvendes ofte, når data har en hierarkisk struktur, hvilket ofte er tilfældet på skoleområdet. I modellen er niveau 1 individniveau og niveau 2 er skoleniveau.

Regressionsanalysen er både lavet på skoleåret 2018/2019 og 2019/2020. I de to regressionsanalyser indgår de samme rammevilkår, men parameterestimerne er estimeret i hver sin model. Derfor er der visse variationer i parameterestimerne mellem modellerne for de to år. At vi ikke har lavet en samlet model på de to skoleår skyldes, at 2019/2020 er et særligt år som følge af COVID-19. Hvorvidt det har påvirket betydningen af rammevilkårene vides ikke, men det at det er en mulighed har altså gjort, at vi har valgt at lave regressionsanalyserne særskilt for henholdsvis 2018/2019 og 2019/2020.

Resultaterne af regressionsanalyserne anvendes til at etablere benchmarkingindikatoren, der præsenteres for skoleåret 2018/2019 i kapitel 5 i hovedrapporten. Etableringen af benchmarkingindikatoren er beskrevet i kapitel 3 nedenfor.

I de følgende afsnit ses modelspecifikationerne for de to regressionsmodeller.

2.1 Regressionsanalyse for skoleåret 2018/2019

I tabel 3 fremgår resultaterne af den regressionsanalyse, vi har lavet for skoleåret 2018/2019. Hovedindikatoren (den afhængige variabel) i modellen er, om hver enkelt elev opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne eller ej. Et positivt parameterestimat angiver, at rammevilkåret øger elevens sandsynlighed for at opfylde karakterkravet. Tabellen viser parameterestimatet, standardfejlen og den marginale effekt af de variable, der indgår i modellen. Resultaterne fortolkes på samme måde som en almindelig logistisk regressionsanalyse. Da alle variable indgår i analysen samtidig, er parameterestimer og marginale effekter udtryk for variabelens betydning, når de øvrige variable holdes konstant.

⁸ I afsnit 2.3 kan du finde en oversigt med anvendte variable og det eller de registrer, som data er hentet fra.

⁹ På skoleniveauet indgår kun elever i 9. klasse.

¹⁰ Vi har anvendt en random intercept model.

Tabel 3

Regressionsanalyse af elever der opfylder/ikke-opfylder de karaktermæssige adgangskrav til en erhvervsuddannelse i 2018/2019

Variabel	Parameterestimat	Standardfejl	Marginal effekt (Procentpoint)
Køn (reference: Dreng)	0.222***	(0.041)	1,33
Elevens alder (reference: 14 år)			
15 år	-0.220	(0.267)	-1,22
16 år	-0.636*	(0.268)	-3,84
17 år	-1.295***	(0.287)	-8,90
Antal point i national test i dansk i 2. klasse	0,016***	(0.001)	0,09
Point i national test i dansk i 2. klasse mangler	-0.682***	(0.078)	-4,09
Antal point i national test i matematik i 3. klasse	0.024***	(0.001)	0,15
Point i national test i matematik i 3. klasse mangler	-0.861***	(0.073)	-5,16
Adopteret (reference: Nej)			
Ja	-0.333	(0.205)	-2,00
Adoption ukendt	0.053	(0.459)	0,01
Elevens herkomst (reference: Dansk)			
Indvandrer	-0.542***	(0.163)	-3,55
Efterkommer	-0.039	(0.121)	-0,02
Enebarn (reference: Nej)	-0.154**	(0.0468)	-0,92
Social foranstaltning (reference: Nej)	-1.164***	(0.052)	-6,98
Alder ved skolestart (reference: normal skolestart, 6 år)			
Tidlig skolestart (yngre end 6 år)	0.600***	(0.174)	3,22
Sen skolestart (7 år)	0.054	(0.065)	0,32
Skolestart ukendt	-0.256**	(0.094)	-1,61
Segregeret (reference: Nej)	-2.835***	(0.085)	-16,99
Ordblind (reference: Nej)	-0.495***	(0.056)	-2,97
Fritidsjob (reference: Nej)	0.598***	(0.042)	3,58
Boligtype (reference: Ejerbolig)			
Almennyttig bolig	-0.120	(0.063)	-0,72
Privat andelsbolig	-0.126	(0.133)	-0,77
Offentlig udlejning	-0.097	(0.288)	-0,59
Privat udlejning	-0.172*	(0.071)	-1,05
Anden bolig	-0.078	(0.382)	-0,47
Boligtype ukendt	0.073	(0.438)	0,41
Psykisk sygdom (reference: Nej)	-0.799***	(0.084)	-4,79
Sygehusdage (Reference: Ingen sygehusdage)			
1-5 sygehusdage	-0.096	(0.051)	-0,56

6-10 sygehusdage	-0.185**	(0.066)	-1,10
11-20 sygehusdage	-0.358***	(0.072)	-2,19
Over 20 sygehusdage	-0.677***	(0.079)	-4,41
Barn af enlig forsørger (reference: Nej)	-0.047	(0.047)	-0,28
Diagnose knyttet til be- vægeapparatet (referen- ce: Nej)	-0.066	(0.097)	-3,94
Diagnose for høre- eller synstab (reference: Nej)	-0.441**	(0.151)	-2,64
Diagnose for indlærings-, ord, tal- og talevanske- ligheder (reference: Nej)	-0.406	(0.210)	-2,43
Diagnose for adfærdsfor- styrrelser (reference: Nej)	-0.513***	(0.085)	-3,07
Diagnose for udviklings- forstyrrelse (reference: Nej)	-0.892***	(0.236)	-5,34
Diagnose for autisme- spektrumforstyrrelser (reference: Nej)	0.636***	(0.099)	3,81
Hustandsindkomst (refe- rence 150.000 til 399.999 kr.)			
Under 150.000 kr.	-0.247***	(0.062)	-1,54
400.000 til 699.999 kr.	0.459***	(0.137)	2,50
700.000 kr. eller derover	0.733	(0.381)	3,80
Fars hyppigste beskæfti- gelsesstatus de seneste fem år (reference: Lønmodtager)			
Selvstændig	0.059	(0.080)	0,35
Topleder	-0.092	(0.105)	-0,56
Ledig	-0.192	(0.137)	-1,19
Førtidspensionist	0.111	(0.081)	0,67
Kontanthjælpsmodtager	0.038	(0.118)	0,22
Øvrige uden for arbejds- styrken	-0.260**	(0.085)	-1,62
Beskæftigelsesstatus ukendt	-0.111	(0.211)	-0,68
Fars højeste uddannel- sesniveau (reference: Grundskolen)			
Gymnasial uddannelse	0.247*	(0.097)	1,52
Erhvervsfaglig uddannelse	0.173***	(0.052)	1,08
KVU	0.288**	(0.093)	1,76
MUV	0.532***	(0.086)	3,11
LVU	0.546***	(0.108)	3,18
Uddannelse uoplyst	-0.068	(0.126)	-0,44
Far straffet (reference: Nej)	-0.130**	(0.045)	
Far sygehusdage (Refe- rence: Ingen sygehusda- ge)			
1-5 sygehusdage	-0.039	(0.056)	-0,23
6-10 sygehusdage	-0.146*	(0.069)	-0,88
11-20 sygehusdage	-0.065	(0.073)	-0,39
Over 20 sygehusdage	-0.050	(0.070)	-0,30

Far har været til tandlæge de seneste fem år (reference: Nej)	0.093	(0.048)	0,55
Far ukendt (reference: Nej)	-0.323	(0.174)	-1,94
Fars oprindelsesland (reference: Danmark)			
Vestlige lande	-0.079	(0.134)	-0,47
Ikke-vestlige lande	-0.175	(0.104)	-0,11
Oprindelsesland ukendt	0.452*	(0.212)	0,25
Apgarscore (reference: Normal)			
Ikke-normal apgarscore	-0.772***	(0.203)	-5,36
Apgarscore ukendt	0.128	(0.111)	0,76
Mors hyppigste beskæftigelsesstatus de seneste fem år (reference: Lønmodtager)			
Selvstændig	-0.003	(0.113)	-0,02
Topleder	0.329	(0.198)	1,85
Ledig	-0.370**	(0.129)	-2,39
Førtidspensionist	0.021	(0.079)	0,01
Kontanthjælpsmodtager	-0.044	(0.096)	-0,03
Øvrige uden for arbejdsstyrken	0.010	(0.069)	0,01
Beskæftigelsesstatus ukendt	-0.068	(0.283)	-0,28
Mors højeste uddannelsesniveau (reference: Grundskolen)			
Gymnasial uddannelse	0.460***	(0.095)	2,87
Erhvervsfaglig uddannelse	0.204***	(0.055)	1,33
KVU	0.512***	(0.112)	3,16
MUV	0.576***	(0.069)	3,51
LVU	0.855***	(0.115)	4,95
Uddannelse uoplyst	0.036	(0.127)	0,24
Mor straffet (reference: Nej)	-0.076	(0.059)	-0,45
Mor sygehusdage (Reference: Ingen sygehusdage)			
1-5 sygehusdage	0.055	(0.066)	0,33
6-10 sygehusdage	0.058	(0.075)	0,34
11-20 sygehusdage	0.100	(0.074)	0,60
Over 20 sygehusdage	0.151*	(0.072)	0,90
Mor har været til tandlæge de seneste fem år (reference: Nej)	0.109*	(0.051)	0,66
Mors oprindelsesland (reference: Danmark)			
Vestlige lande	0.189	(0.132)	1,10
Ikke-vestlige lande	0.165	(0.109)	0,96
Oprindelsesland ukendt	0.371	(0.261)	0,21
Søskende modtager social foranstaltning (reference: Nej)	-0.103	(0.054)	-0,63

Andel med anden etnisk herkomst på skole (reference: 0-5 pct.)			
5 til 10 pct.	-0.234*	(0.107)	-1,37
10 til 15 pct.	-0.076	(0.124)	-0,43
15 til 20 pct.	-0.307*	(0.147)	-1,82
20-25 pct.	-0.472**	(0.147)	-2,89
Mere end 25 pct.	-0.068	(0.148)	-0,38
Andel socialt udsatte på skolen (reference: 0-5 pct.)			
5 til 10 pct.	-0.160	(0.153)	-0,9
10 til 15 pct.	-0.220	(0.167)	-1,30
15 til 20 pct.	-0.067	(0.188)	-0,38
Mere end 20 pct.	-0.929***	(0.200)	-6,28
Andel ordblinde på skolen (reference: 0 til 5 pct.)			
5 til 7,5 pct.	-0.035	(0.097)	-0,20
7,5 til 10 pct.	-0.147	(0.116)	-0,87
Over 10 pct.	-0.605***	(0.122)	-3,91
Gennemsnitlig husstandsindkomst på skolen (reference: Højest 200.000 kr.)			
200.000 til 250.000 kr.	0.622***	(0.156)	4,41
250.000 kr. til 300.000 kr.	0.765***	(0.173)	5,28
300.000 kr. til 350.000 kr.	0.911***	(0.213)	6,12
350.000 kr. til 400.000 kr.	1.057***	(0.277)	6,92
Mere end 400.000 kr.	1.391***	(0.302)	8,58
Gennemsnitligt resultat i national test i dansk i 2. klasse på skolen			
	-0.148	(0.096)	-0,88
Gennemsnitligt resultat i national test i matematik i 3. klasse på skolen			
	0.139	(0.383)	0,84
Konstant	0.805***	(0.070)	

Anm.: Antal observationer: 48.095. *p<0,10, **p<0,05, ***p<0,01. Variable vedrørende de nationale test er kontinuerte.
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

2.2 Regressionsanalyse over skoleåret 2019/2020

I tabel 4 fremgår resultaterne af den regressionsanalyse, vi har lavet for skoleåret 2019/2020. Hovedindikatoren (den afhængige variabel) i modellen er også her, om eleven opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne eller ej. Et positivt parameterestimat angiver, at rammevilkåret øger elevens sandsynlighed for at opfylde karakterkravet. Tabellen viser parameterestimatet, standardfejlen og den marginale effekt af de variable, der indgår i modellen. Resultaterne fortolkes på samme måde som en almindelig logistisk regressionsanalyse. Da alle variable indgår i analysen samtidig, er parameterestimer og marginale effekter udtryk for den enkelte variabels betydning, når de øvrige variable holdes konstant.

Tabel 4

Regressionsanalyse af elever der opfylder/ikke opfylder de karaktermæssige adgangskrav til en erhvervsuddannelse i 2019/2020

Variabel	Parameterestimat	Standardfejl	Marginal effekt (Procentpoint)
Køn (reference: Dreng)	0,297***	(0,044)	1,51
Elevens alder (reference: 14 år)			
15 år	-0,692	(0,263)	-0,33
16 år	-0,482*	(0,265)	-2,53
17 år	-0,719**	(0,285)	-3,96
Point i national test i dansk i 2. klasse	0,010***	(0,001)	0,05
Point i national test i dansk i 2. klasse mangler	-0,468***	(0,082)	-2,38
Point i national test i matematik i 3. klasse	0,022***	(0,001)	0,11
Point i national test i matematik i 3. klasse mangler	-0,989***	(0,080)	-5,03
Adopteret (reference: Nej)			
Ja	-0,048	(0,256)	-0,24
Adoption ukendt	-1,256**	(0,463)	-6,38
Elevens herkomst (reference: Dansk)			
Indvandrer	-0,397**	(0,172)	-2,15
Efterkommer	-0,074	(0,131)	-0,38
Enebarn (reference: Nej)	-0,05	(0,051)	-0,24
Social foranstaltning (reference: Nej)	-1,07***	(0,057)	-5,45
Alder ved skolestart (reference: normal skolestart, 6 år)			
Tidlig skolestart (yngre end 6 år)	0,416**	(0,200)	1,92
Sen skolestart (7 år)	-0,077	(0,077)	-0,39
Skolestart ukendt	-0,591***	(0,110)	-3,34
Segregeret (reference: Nej)	-3,081***	(0,081)	-15,67
Ordblind (reference: Nej)	-0,515***	(0,060)	-2,62
Fritidsjob (reference: Nej)	0,659	(0,053)	3,35
Boligtype (reference: Ejerbolig)			
Almennyttig bolig	0,076	(0,068)	0,38
Privat andelsbolig	0,657***	(0,167)	2,96
Offentlig udlejning	-0,082	(0,313)	-0,43
Privat udlejning	-0,159**	(0,075)	-0,84
Anden bolig	0,092	(0,350)	0,47
Boligtype ukendt	0,278	(0,447)	1,35
Psykisk sygdom (reference: Nej)	-0,739***	(0,096)	-3,76
Sygehusdage (Reference: Ingen sygehusdage)			
1-5 sygehusdage	-0,017	(0,055)	-0,01

6-10 sygehusdage	-0,310***	(0,071)	-1,62
11-20 sygehusdage	-0,196**	(0,080)	-1,00
Over 20 sygehusdage	-0,585***	(0,090)	-3,22
Barn af enlig forsørger (reference: Nej)	-0,231***	(0,051)	-1,17
Diagnose knyttet til be- vægeapparatet (referen- ce: Nej)	-0,157	(0,111)	-0,80
Diagnose for høre- eller synstab (reference: Nej)	-0,092	(0,180)	-0,47
Diagnose for indlærings-, ord, tal- og talevanske- ligheder (reference: Nej)	0,027	(0,225)	0,14
Diagnose for adfærdsfor- styrrelser (reference: Nej)	-0,395***	(0,090)	-2,01
Diagnose for udviklings- forstyrrelse (reference: Nej)	-1,499***	(0,268)	-7,62
Diagnose for autisme- spektrumforstyrrelser (reference: Nej)	-0,427***	(0,109)	-2,17
Hustandsindkomst (refe- rence 150.000 til 399.999 kr.)			
Under 150.000 kr.	-0,187***	(0,068)	-0,98
400.000 til 699.999 kr.	0,325**	(0,146)	1,54
700.000 kr. eller derover	0,609	(0,468)	2,73
Fars hyppigste beskæfti- gelsesstatus de seneste fem år (reference: Lønmodtager)			
Selvstændig	0,298***	(0,095)	1,45
Topleder	0,178	(0,121)	0,88
Ledig	-0,303**	(0,138)	-1,66
Førtidspensionist	0,022	(0,091)	0,11
Kontanthjælpsmodtager	0,050	(0,127)	0,25
Øvrige uden for arbejds- styrken	-0,041	(0,092)	-0,22
Beskæftigelsesstatus ukendt	0,410**	(0,199)	1,96
Fars højeste uddannel- sesniveau (reference: Grundskolen)			
Gymnasial uddannelse	0,353***	(0,110)	1,86
Erhvervsfaglig uddannelse	0,301***	(0,057)	1,60
KVU	0,395***	(0,104)	2,06
MUV	0,430***	(0,091)	2,22
LVU	0,529***	(0,114)	2,69
Uddannelse uoplyst	0,036	(0,144)	0,20
Far straffet (reference: Nej)	-0,148***	(0,050)	-0,75
Far sygehusdage (Refe- rence: Ingen sygehusda- ge)			
1-5 sygehusdage	0,099*	(0,060)	0,51
6-10 sygehusdage	0,097	(0,075)	0,49
11-20 sygehusdage	0,123	(0,080)	0,62
Over 20 sygehusdage	-0,018	(0,075)	-0,01

Far har været til tandlæge de seneste fem år (reference: Nej)	0,058	(0,052)	0,30
Far ukendt (reference: Nej)	-0,033	(0,075)	-0,17
Fars oprindelsesland (reference: Danmark)			
Vestlige lande	0,252*	(0,146)	1,21
Ikke-vestlige lande	-0,155	(0,112)	-0,01
Oprindelsesland ukendt	-0,107	(0,205)	-0,055
Apgarscore (reference: Normal)			
Ikke-normal apgarscore	0,122	(0,285)	0,61
Apgarscore ukendt	0,054	(0,122)	0,27
Mors hyppigste beskæftigelsesstatus de seneste fem år (reference: Lønmodtager)			
Selvstændig	0,066	(0,131)	0,33
Topleder	0,258	(0,220)	1,25
Ledig	-0,522***	(0,131)	-2,93
Førtidspensionist	-0,114	(0,088)	-0,59
Kontanthjælpsmodtager	0,036	(0,106)	0,18
Øvrige uden for arbejdsstyrken	-0,006	(0,073)	-0,00
Beskæftigelsesstatus ukendt	0,128	(0,299)	0,06
Mors højeste uddannelsesniveau (reference: Grundskolen)			
Gymnasial uddannelse	0,429***	(0,101)	2,32
Erhvervsfaglig uddannelse	0,319***	(0,061)	1,76
KVU	0,427***	(0,118)	2,31
MUV	0,569***	(0,075)	3,00
LVU	0,734***	(0,120)	3,74
Uddannelse uoplyst	0,275**	(0,145)	1,53
Mor straffet (reference: Nej)	-0,229***	(0,063)	-1,16
Mor sygehusdage (Reference: Ingen sygehusdage)			
1-5 sygehusdage	0,011	(0,070)	0,01
6-10 sygehusdage	0,008	(0,081)	0,01
11-20 sygehusdage	0,045	(0,080)	0,23
Over 20 sygehusdage	-0,028	(0,076)	-0,12
Mor har været til tandlæge de seneste fem år (reference: Nej)	0,126**	(0,055)	0,64
Mors oprindelsesland (reference: Danmark)			
Vestlige lande	0,037	(0,139)	0,19
Ikke-vestlige lande	0,337**	(0,116)	1,65
Oprindelsesland ukendt	0,232	(0,263)	1,16
Søskende modtager social foranstaltning (reference: Nej)	0,038	(0,058)	0,19

Andel med anden etnisk herkomst på skole (reference: 0-5 pct.)			
5 til 10 pct.	-0,302**	(0,131)	-1,47
10 til 15 pct.	-0,354**	(0,151)	-1,74
15 til 20 pct.	-0,189	(0,171)	-0,90
20-25 pct.	-0,401**	(0,196)	-1,99
Mere end 25 pct.	-0,345**	(0,171)	-1,69
Andel socialt udsatte på skolen (reference: 0-5 pct.)			
5 til 10 pct.	-0,157	(0,167)	-0,75
10 til 15 pct.	-0,385**	(0,188)	-1,94
15 til 20 pct.	-0,308*	(0,213)	-1,52
Mere end 20 pct.	-1,511***	(0,225)	-9,57
Andel ordblinde på skolen (reference: 0 til 5 pct.)			
5 til 7,5 pct.	-0,145	(0,118)	-0,71
7,5 til 10 pct.	-0,979	(0,139)	-0,47
Over 10 pct.	-0,717***	(0,138)	-0,39
Gennemsnitlig husstandsindkomst på skolen (reference: Højest 200.000 kr.)			
200.000 til 250.000 kr.	0,493**	(0,175)	2,84
250.000 kr. til 300.000 kr.	0,587***	(0,197)	3,32
300.000 kr. til 350.000 kr.	0,573**	(0,248)	3,25
350.000 kr. til 400.000 kr.	0,901**	(0,354)	4,81
Mere end 400.000 kr.	1,340***	(0,358)	6,60
Gennemsnitligt resultat i national test i dansk i 2. klasse på skolen	-0,005	(0,010)	-0,01
Gennemsnitligt resultat i national test i matematik i 3. klasse på skolen	-0,003	(0,010)	-0,01
Konstant	1,379	(0,408)	

Anm.: Antal observationer: 48.912. *p<0,10, **p<0,05, ***p<0,01. Variable vedrørende de nationale test er kontinuerte.
Kilde: Danmarks Statistik, STIL og egne beregninger.

2.3 Individkarakteristika i regressionsanalyserne

I tabel 5 fremgår de variable, der indgår i regressionsanalyserne præsenteret ovenfor, samt hvilke registre vi anvender for at etablere dem.

Tabel 5

Rammevilkår

Variabel	Register
Køn	BEF
Alder	BEF
Herkomst	BEF
Adopteret	BEF, FTBARN, OPHG
Barn af enlig forsørger	BEF
Enebarn	BEF
Ordblind	NOTA
Social foranstaltning	BUFO, BUAF
Fritidsjob	RAS
Segregeret undervisning	UDSP
Alder ved skolestart	BEF, KOTRE
Point i dansk i de nationale test i 2. klasse	DNT fra STIL
Point i matematik i de nationale test i 3. klasse	DNT fra STIL
Mor og fars oprindelsesland	BEF
Mor og fars højeste uddannelsesniveau	UDDA
Mor og fars hyppigste beskæftigelsesstatus de seneste fem år	RAS
Hustandens ækvivalerede disponible indkomst	IND
Mor og far er straffet	KRAF
Hustandens boligtype	BBRE
Forebyggelige foranstaltninger og anbringelse for søskende	BUFO, BUAF
Andel anden etnisk herkomst end dansk	BEF, KOTRE
Andel socialt udsatte	KOTRE, BUFO, BUAF
Andel ordblinde	KOTRE, NOTA
Gennemsnitlig disponibel ækvivaleret indkomst	KOTRE, IND
Gennemsnitlig score i dansk (de nationale test)	KOTRE, DNT
Gennemsnitlig score i matematik (de nationale test)	KOTRE, DNT
Apgarscore	MFR
Diagnose knyttet til bevægeapparatet	LPR
Diagnose for høre- eller synstab	LPR
Diagnose for indlærings-, ord-, tal- og talevanskeligheder	LPR
Diagnose for adfærdsforstyrrelser	LPR
Diagnose for udviklingsforstyrrelse	LPR
Diagnose for autismspektrumforstyrrelser	LPR
Psykisk sygdom	LPR, SSR
Antal dage på sygehus de seneste fem år	LPR
Mor og fars antal dage på sygehus de seneste fem år	LPR
Mor og fars tandlægebesøg	SSSY

3 Benchmarkinganalyse

3.1 Etablering af benchmarkingindikatorerne

Med udgangspunkt i regressionsmodellerne præsenteret i kapitel 2 estimeres den forventede sandsynlighed for, at hver enkelt elev i vores population opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne. Herefter aggregeres de forventede sandsynligheder op til et gennemsnit på kommuneniveau, der er den forventede andel af eleverne i den enkelte kommune, der vil opfylde karakterkravet til erhvervsuddannelserne alene baseret på den enkelte kommunes elevgrundlag.

Kommunernes faktiske og forventede andel elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne benyttes herefter til at beregne en såkaldt benchmarkingindikator for hver enkelt kommune. Benchmarkingindikatoren viser, om den enkelte kommune har en højere eller lavere andel elever i procentpoint, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne, end man kunne forvente ud fra kommunens elevgrundlag. Benchmarkingindikatoren beregnes konkret som:

$$\text{Benchmarkingindikator: Faktisk andel der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelse} \\ - \text{forventet andel der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelse}$$

Benchmarkingindikatoren sikrer et bedre sammenligningsgrundlag på tværs af kommunerne, hvor betydningen af forskelle i elevgrundlaget i betydelig grad er renset ud. I boks 1 fremgår det, hvordan benchmarkingindikatoren konkret skal fortolkes.

Boks 1

Fortolkning af benchmarkingindikatoren

- *Benchmarkingindikator mindre end 0:* Kommunens andel af elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne er lavere, end man kunne forvente på baggrund af elevgrundlaget. For eksempel angiver en benchmarkingindikator på -1, at kommunens andel er 1 procentpoint lavere, end man kunne forvente på baggrund af elevgrundlaget.
- *Benchmarkingindikatoren er lig 0:* Kommunens andel af elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne er lig med det forventede niveau.
- *Benchmarkingindikatoren er større end 0:* Kommunens andel af elever der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne er højere, end man kunne forvente på baggrund af elevgrundlaget. For eksempel angiver en benchmarkingindikator på 1, at kommunens andel er 1 procentpoint højere, end man kunne forvente på baggrund af elevgrundlaget.

3.2 Opmærksomhedspunkter ved benchmarking

Benchmarkingindikatoren er et estimeret tal, der er behæftet med en vis statistisk usikkerhed. Det betyder, at der ikke skal tolkes for håndfast på den præcise placering af kommunerne. Ved rangering af kommunerne er de derfor inddelt i kvintiler, således at der kun skelnes mellem kommuner, som ligger i den bedste femtedel, næstbedste femtedel og så videre.

Mekanikken ved en regressionsmodel gør desuden, at man ikke kan konkludere noget om størrelsen på det generelle niveau af andelen af elever, der opfylder karakterkravet til erhvervsuddannelserne. Man kan således ikke konkludere, at de kommuner, der klarer sig godt i benchmarkinganalysen, ikke potentielt kan øge deres andel yderligere.

Særligt om indikatorer for nationale test i dansk og matematik

I benchmarkinganalysen indgår elevernes resultater ved de nationale test i dansk i 2. klasse og matematik i 3. klasse på både individniveau og skoleniveau. Formålet med at inkludere resultaterne ved de nationale test er at kontrollere for evner eleven allerede tidligt havde i skolen, samt elevernes og forældrenes engagement og motivation for skolegangen. Disse faktorer vurderes at være væsentlige i forhold til elevens læringspotentiale i løbet af folkeskolen, hvorfor vi betragter dem som rammevilkår, der har betydning for elevernes faglige præstationer i slutningen af folkeskolen. Vi er bevidste om, at eleverne allerede i 2. og 3. klasse er blevet præget af lærere og pædagoger, men det vurderes i denne forbindelse, at det giver en mere retvisende benchmarking af kommunernes resultater i 9. klasse at kontrollere for disse proxy-variable fremfor at udelade dem.